

BOHEMIA

Zeitung der Tschechischen
Demokratischen FöderalistenJournal of Czech Democratic
Federalists

REDAKTION

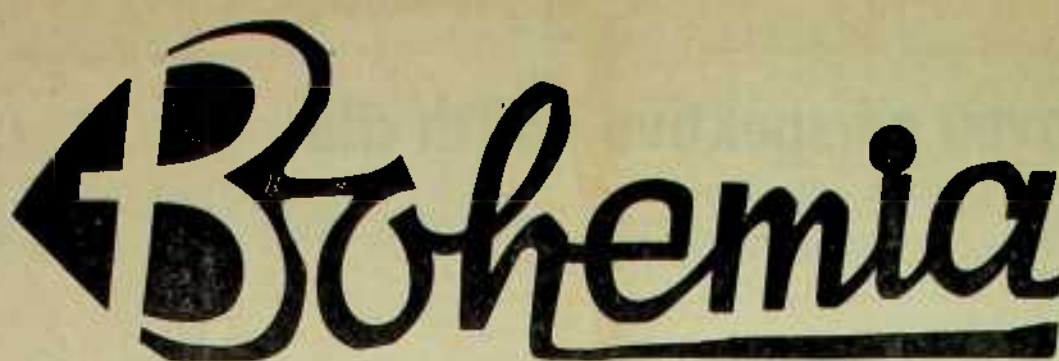
Kohn-Ehrenfeld
Hansestr. 34-38,
Telefon 5 58 78

Číslo 62. — 29. září 1956.

LIST ČESKÝCH DEMOKRATICKÝCH FEDERALISTŮ

UVNITŘ LISTU:

- O světovou perspektivu našich cílů.
- Znovuvýstavbou k cíli.
- Naším úkolem je zahraniční akce.
- Smutná je bilance tohoto podzimu.
- Zradlo domova.
- Z činnosti T. G. Masaryka na Rusi.
- Jednou větou.
- Svobodná tribuna členů.

BOJ O JIHOAMERICKÉ TRHY

Československo se snaží prorazit průmyslovou výrobou

Čsl. tisk věnoval neobvykle velkou pozornost návštěvě „vládní delegace NDR“ v Praze, jejímž výsledkem bylo dne 11. 9. t. r. podepsání smlouvy o hospodářské spolupráci, o spolupráci na poli sociální politiky a o oboustranných právních stycích. Podrobný obsah ujednání není znám, ale jde hlavně o zintenzivnění hospodářské a kulturní spolupráce, jakož i o výměnu vědeckých a technických poznatků. Předpokládá se, že dojde i k určitým jednáním o otázce návratu sudetských Němců, ukázala se zatím klamnou. Deník „Práce“ napsal již 7. 9. t. r. „Pražské deklarace stanovila jako společný základní cíl obou zemí udržení a vzájemného míru; konstatovala, že mezi našimi zeměmi není sporů a ošklivých otázek, že nemáme vůči sobě žádných nároků a že odsud Němců je nevyměnitelný, spravedlivý a definitivně rozřešený.“ To však nevyučuje, že jednotlivé sudetské Němci, kteří se budou chtít ze sovětské zóny navrátit, budou přijati v „právní a sociální ochranu“ komunistické CSR.

Zájezd východoněmecké delegace splňuje nové hospodářské úkoly v rámci společných pětiletých, kdy přichází k uplatňování nové teze o „socialistické dělbě práce“. Znamená to, že jednotlivé komunistické státy nebudou pokračovat ve snaze, aby se na všech úsecích průmyslové či zemědělské výroby staly hospodářsky soběstačnými, nýbrž budou si rozdělovat úseky a vzájemně se doplňovat. Tak na př. bude východní zóna vyrábět automobily do 35 let, zatím co CSR automobily léžší. Pražský rozhlas z 5. 9. t. r. k tomu poznamenává, že zařízení pro uhelný průmysl evropských komunistických zemí bude vyráběno v sovětské zóně, Polsku a CSR, uhelné kombináty převážně v Polsku, zařízení pro cementárny hlavně ve Vých. Německu, chladniřské vagony jen ve Vých. Německu, zařízení pro výrobu železnice a banáru jen v Maďarsku, zařízení pro textilní průmysl převážně ve Vých. Německu, zařízení pro kožedělný a čbuvní průmysl v CSR atd.

Dělba práce nepřichází však jen uvnitř komunistického bloku, nýbrž i v zahraničním pronikání, at již na poli politicko-hospodářském nebo kulturním. Československo se dále hlavně zajímá o latinskou Ameriku, se kterou navazuje intenzivní hospodářské a kulturní styky. Brazílskou delegaci v Praze vysílala delegace uruguayská a ekvadorská, jejíž delegát Dr. José Trujillo vyslovil nad poměry v CSR takové nadšení, že se prohlásil za jejího propagátora na Západě. Hospodářské smlouvy s Brazílií a Uruguayí jsou doplňovány i obchodem s Argentinou, Chile, Peru, Bolívií atd. Vedle zboží vyváží však CSR do Jižní Ameriky i kulturní delegace, umělce a sportovce, kteří mají za úkol zrestaurovat pochráněné jméno komunistického Československa.

Průmyslová a důlní výroba se dostává v CSR stále více do popředí a druhá strojírenská výstava v Brně s 3.000 exponáty strojů a strojírenských zařízení, včetně mnoha novinek, jakož i prvního radaru čsl. produkce, snaží se nalákat zájemce ze zahraničí, kteří by ještě zvýšili objem čsl. zahraničního obchodu, který v r. 1955 dosáhl 16 miliard Kčs, t. j. o 55,4 % více než v r. 1948; z toho strojírenský sektor je o 315 % větší než v r. 1948. Současně byla otevřena v Praze výstava místního hospodářství, na které je zastoupeno 11.000 podniků. Tyto výstavy sledují m. j. rovněž zvýšení všeobecné dové výroby v komunistickém bloku a chtějí obyvatelstvu na obchodních úspěších dokázat, že jen zvýšením produktivity práce je možno zvýšit životní standard. Komunisté se dnes již nerozpakují použít zkorumpované tradice a propagovat nutnost usměrněné, hlavně technické vzdělání. Umožňují ko-

lektivní turistiku do zahraničí, pořádají hromadné zájezdy ČEDOKU do Rakouska, Holandska, vých. zony Německa, hostí jednu zap. delegaci za druhou, posílají oficiální zástupce na každý, i sebevýznamnější kongres do zahraničí, rozšiřují televizi, stará garda SK-Zidenice, AC-Sparta atd. láká diváky, objevují se staré názvy firem, otvírají se staronové kavárny, neznámá světla září noční Prahou. Brno i Bratislavou, jen aby obyvatelstvo započítalo na mnohé nedostatky a svízele svého všedního života. I když studená válka na některých úsecích dokonce intenzivněji pokračuje — jako na př. po zákazu KS v Záp. Německu útočí čsl. tisk ostře proti bonnské vládě —, přece jen řízené uvolňování uvnitř republiky pokračuje, i když beztržnostní kritika se připouští dnes jen na schůzích KSČ, NV, v novinách a pod.

Jak dalece je dnes uplatňován koexistenční

kurs a povzbuzování k zdokonalování výroby, vidíme nejlépe na případě podniku MEOPTA v Přerově, kde byla pro zaměstnance uspořádána výstava, na které jsou předváděny konkurenční výrobky zahraničních firem, novinky, forma inserce a pod. MEOPTA vyrábí fotoaparáty, které, jak si kom. tisk stěžuje, jsou zastaralé, a tím zatláčovány ze zahraničních trhů firmami mnohem podnikavějšími a modernějšími.

V celkové aktivitě sovětského bloku v koexistenci se Západem je vedle SSSR dnes nejaktivnější Československo. Proto také nepřekvapuje, když u světového atomového útahu v New Yorku, který byl z popudu pres. Eisenhowera usazen 29. 1. m., jsou mezi 87 státy zastoupeny z komunistického bloku jen CSR a SSSR, a čs. delegát je dokonce místopředsedou.

VI. Pekelský.

Jak odolat komunistickému tlaku?

Chruščevova dovolená v Jugoslávii má nepochybně jiné důvody než rekreační. Jde spíše o uklidnění nespokojeného Tita nad ponalým oddálením Rumunska a Bulharska, které by jugoslávský maršál viděl rád v užším spojení s Jugoslávii — v podobě balkánské federace s centrem v Bělehradě. Moskevští vládní nemohou mít k podobným plánům velké důvěry již z toho, že větší komunistické celky by se mohly pokusit o dosažení větší samostatnosti bez křemelské kurately. I Maďarsko přichází s obdobným námětem, zatím jen v uspořádání podunajského festivalu, který by osvěžil kulturní a historickou tradici země bývalého Rakouska-Uherska.

V rozhovorech s jugoslávskými představiteli upozornil proto Chruščev na mnohem větší aktuálnost některých současných událostí, jako na př. na knižní kolem suezského kanálu. Nasserova neústupnost je podpořena komunistickými státy, ať již v otázkách hospodářských, v dodávání zbraní a nebo jen v přidělování lodí, aby se tím snadněji zneškodnila odveta postižených států za zestránění průplavu. Smír-

né řešení s Nasserem nepřichází zatím pro Anglii a Francii v úvahu. Přípravovaná blokáda Suez, jako represalie, které Anglie a Francii mohou proti Egyptu použít, aniž by se od nich distancovali jejich spojenci, kteří se postavili za Dužesův plán, přinese však jen finanční zatížení v podobě zbytečných objezdů kolem celé Afriky. K vyrovnání tímto vzniklých finančních ztrát by byla hlavně Francie a Anglie nucena přijmout další půjčky od USA, čímž by mocenské postavení záp. Evropy, jako celku, samozřejmě ještě více utrpělo.

Mnohem prospěšnější jsou proto snahy o utužení hospodářské a politické spolupráce západoevropských států, jak to vidíme v západoevropské unii a nebo v t. č. probíhajících diskusích na konferenci západoevropských parlamentních zástupců ve Vídni. Jen těsné spojení nekommunistických evropských států, v čele s Anglií, Něm. spolkovou republikou, Francií a Itálií, může po dobu koexistence odolat a úspěchem komunistickému tlaku a zachovat si při tom svůj mocenský status. vp.

Chyby - nepřátelé svobody

DR. OLDŘICH K. OBERLAND

Návraty emigrantů do téhož režimu, z něhož před čásem přechali na Západ, jsou znamením doby, vyvíjející se — navzdory skvělým pokrokům techniky — ve znatelném pojmů a překurování realit. Státníci, jejichž úkolem je na základě své údajné nadprůměrnosti vésti lidstvo k vyšším cílům a neúspěšně skvěle budoucnosti, stavají se před zrakem průměrného občana nejisté předstoupivšími statisty, dávajícími se vlně nepředvídanými útlakosti a bojícími se nejisté budoucnosti. Bohužel, situace je taková a nedostatek poznání metafyzických zákonů, určujících vývoj lidské společnosti, projevuje se stále větším rozdělením lidstva a pokroky režimů diktátorských, jaké nemají v dějinách příkladu.

Sám pojem svobody je pro svobodný svět mluvitelný a neobčasný. Svoboda ústupuje všude tam, kde se střetává s pojmy sociální spravedlnosti a požadavky rovnějšího podílu na statcích pozemských. To proto, že dosud se nepodařilo ideologicky oddělit pojem svobody od pojmu liberatismu (nehlédě na papežské encykliky „Reform Novarum“ a „Quadragesimo anno“). Problém je pak stížen faktem, že hnutí, zvaná na Západě liberalistická, využívající pro své příslušníky liberalismem poskytované výhody — práva finančně silnějšího —, na poli politickém potírají svo opoulety mnohdy podporou antiliberalistického socialismu, hlásajícího ve svých politických důsledcích potlačení svobody jednotlivce.

Všech těchto okolností využívají pak ke svému prospěchu hnutí nedemokratická, která získávají i v zemích Západu své přívržence, zejména v řadách lidí, kteří pocítili nedostatky harmonie mezi pojmem liberální svobody a sociální podrobenosti. Ve stejné době v zemích žijících pod vládou diktatury a policejního teroru, kde sociální požadavky proletariátu byly formálně nadřazeny svobodě individua, ille socialistické zákonitosti, vzrůstá automaticky touha po svobodě individua, a poddání zbavení svobody, stavají se v mezích daných možnostmi skrytými či otevřenými nepřáteli režimu, jak dokazuje ku příkladu povstání dělní-

ků v Poznani, Západem jedva vzaté na vědomí.

Chyby svobodného světa dávají potenciální ohrožení nepříteli a chyby druhé poloviny světa za Železnou oponou pomáhají zase Západu v zápase s Východem. Obojí, západní svoboda s neuvěřitelnými rozdíly majetkovými a výchední komunistický s neuvěřitelným omezením svobody, mění své síly ve studené válce, ukazující své téměř neomezené finanční prostředky, avšak zároveň i nedostatky moderní a uspokojující ideologie společenského života. Marxismus, vybudovaný v téměř dokonalou myšlenkovou soustavu materialistického pojetí života, spočívá na stavu vědy v druhé polovině minulého století. Důsledky jeho zastaralých „vědeckých“ premis projevují se už i u mládeže v samotném SSSR, která poznává sama vlastním úsudkem rozdíl mezi vědou marx-leninismu a vědou dnešní. Důsledky poznání neudržetelnosti materialistického pojetí života a společnosti, důsledky poznání čisté energie jako prapodstaty „hmoty“, projevují se v nedávě ve celou soustavu marx-leninismu. To je patrné na všech úsecích života, kde mládež bere účast a zdá se, že vliv současně vědy na ideje komunistického světa projevuje se stále silněji. Poznání, že neomluvná ideologie marx-leninismu a stalinismu je založena na chybných předpokladech překonaných vědeckých teorií více než sto let starých a dnešní době již naprosto nevyhovujících, působí starostí vládcům komunistického světa daleko větší, než jsou očelmi přiznati.

Současná doba je hledáním cesty k novému rozmachu lidstva a jako taková musí arci nutně procházet obdobím zmatků a chyb. Zastírání tyto chyby a jejich důsledky, to nemůže vésti k vytvoření cíli, sociálně lepším zřízení, jež by každému zajišťovalo větší podíl na hmotných i kulturních statcích společnosti. Dvě síly působí na náš svět: touha po sociálním a ekonomickým vyrovnání na straně jedné, a touha po osobní svobodě na straně druhé.

Svoboda individua je na Západě. Menší rozdíly majetkové, ilocioné na Východě likvidací hospodářsky vladnoucí třídy, jsou zase spojeny s omezením svobody, západnímu člověku těžce

NA PRANÝŘ

Politická policie v záp. Berlíně odhalila největší padělatelskou centrálu, v níž byly 3 roky vyráběny západoněmecké osobní doklady pro sovětské agenty. Zatčení byli 53 letý knihtiskař J. Nay, 39 letý grafik H. Olbricht a další dvě osoby. Pět členů bandy je t. č. uvězněno pro špionáž pro Sověty. V centrále, jež měla k dispozici moderně vybavenou tajnou tiskárnu, bylo zhotoveno asi 1200 západoberlinských a západoněm. osobních průkazů, 200 řidičských průkazů, dále razítka různých úřadů, kolky a pasová razítka zastupitelských úřadů. Falsifikáty byly naprosto dokonalé. Ve Stockholmu je souzen pro zemetřadu 46 letý radarový technik Ericsson, který se přiznal, že již 20 let pracoval jako veloučí špión pro SSSR. Dne 2. 7. t. r. došlo na dálnici Kaiserslautern-Frankfurt k srážce dvou aut, při čemž byli dva členové USCO („kompanií“) těžce zraněni a jeden, Vojtěch Čajka (1926), zabít. Policejní komise při vyšetřování nehody našla ve voze 2 revolvery, které pocházely z loupže v Kaiserslautern, a oba zranění, St. Cerného (1934), a Pavla Vargu (1935) zatkla.

A právo zbude právem
a listi zůstane list,
kde vroucí láska v srdci
a na čele kde česť.

Svou láskou vlasti štítem
a plicí její hrad —
tak věky jsme tu stáli,
tak dál tu budem stát.

Josef V. Sládek.

ARCHIV BOHEMIA

Prosíme všechny naše přátele, mající jakýkoliv archivní materiál (staré noviny z CSR, protektorátní, z doby 1945—50 či exilní — i jednotlivá čísla, polit. brožury a knihy), aby nám laskavě sdělili, neboť vše potřebujeme pro náš archiv.

představitelům. Oba světy, stojící ve vzájemné přípravě k boji, mají své vlastní problémy a vlastní chyby, které podporují nepřítel v zemi. Chyby, které však vidíme na Západě a které ohrožují vše svobody více než sila nukleárních zbraní, jsou zmatek a naprosto nedostatek ideologie, která by byla společná všem skupinám i jednotlivcům, stojícím v tužbě svobody. Odmítání komunismu, někde hlásící, jinde jen jaksi stydlivě, není lekem a nestarí. To vidíme jasně na případě Radia Free Europe.

Bezduché komentování komunistického tisku, vymýšlení nic neříkajících názvů jako na př. „lidová opiseč“, používání peněz na propagaci RFE na Západě a na zvýšení finančních dotací, to vše spolu s duchem lidové demokratického odstraňování svobody nese hlavní vinu na ztrátě důvěry ve vítězství věci Západu a zaměstnanců RFE. Ano, je to naprosto neústatně vřív ve spravedlivou věc Západu, způsobený poměry v RFE, co žene lidi zpět za Železnou oponu a vliv nezdokonalých připínajících agentů, nepřátel Západu, spolupomáhá vytváření ovzduší poráženecké.

Za těchto okolností bylo by lze se nadíti, že Cirkve, zastávající věcně pravdu duchovní, budou hájit věci Boží a nikoli spolupomáhati tam, kde svatý Otec vidí nepřítel Kristovy. Bylo by lze se nadíti, že časopis „Křesťan“ vyvaruje se veřejnému obraze svatého Otce s lidem RFE, pod kterýmžto obrázkem čteme: „Svatý Otec je informován o posilování ducha porobených národů prostřednictvím Radia Free Europe“, zatím co zaměstnanci RFE odhalují sexuální zvrácenosti ve vysílání a navrátilci z RFE dávají polici v Československu jména organizací a jednotlivců, pracujících pro Západ a svobodu za Železnou oponou. Lze v takové činnosti spatřovat posilování ducha porobených národů? Ma tato činnost být křivá některými nejvyššími představiteli Cirkve?

Chyby na Východě způsobují přebíhání idealistů na Západ a chyby na Západě způsobují opět přebíhání zklamáných na Východ. Zmatek je znamením dnešní doby. Nestarší fikci, že nechceme komunismus. Musíme postaviti jasnou ideologii pokroku a sociální spravedlnosti. Dokážeme-li to, pak budoucnost patří nám. Odhalovat budoucnost světového vývoje nelze bez znalosti přírodní zákonitosti a bez odstranění chyb, které způsobují dnešní světový zmatek.

BENEDIKT:

MILOTŮM Z DĚDIC

Milotům z Dědic a z Melantricha,
jimž vlas' byla rovna břícha —

Cerveno-bílí,
zrudlí a rudí,
za saň a Stalina
zvedah pěst!

Cerveno-bílí,
zrudlí a rudí —
quislingy národa
čeká jen trest!

Kdo zradil jednou,
zradí i podruhé,
Miloty z Dědic
nežij již, národe —
Miloty z Dědic
o hlavu zkrát!

O světovou perspektivu našich cílů

UNIV. PROF. Dr. R. WIERER

V současné době pozorujeme v řadách všech emigrantů a jiných vypuzených zajímavý úkaz: Na jedné straně vidíme i slyšíme tvrdšího opakování, vychvalování a vyzdvihování starých forem, cílů a myšlenek, na druhé straně pozorujeme stále více se rozmáhající, byť i ne vždy doznanou, beznadějnost a malomyslnost. Tato silná složka se alespoň kloní k názoru, že zvláště dnešní stadium světové politiky, převážně soustředěné zájmům na trojúhelníku Maroko-Egypt-Cypr, nebo chceme-li, Fiez-Suez-Nikosiá, zatlacuje problémy našich středoevropských zemí do pozadí, a že tyto problémy, při nejmenším po stránce státně-politické a národnostně-politické, jsou fakticky vývojem rozřešeny.

Chceme-li v tomto směru nalézt uspokojivou a věcně pravdivou odpověď, musíme přihlídnout k podstatě jak současných dějů, tak i k cílům jednání mocenských spolutostí a vedoucích osobností.

Je nám jasné, že v uvedeném trojúhelníku běží ideové i mocenské o projevy nacionalistického proudu, který se celkem nepozorovaně (Egypt zde je známou výjimkou) píchá z Evropy do dříve národnostně politicky málo uvědoměných území. Nacionalismus je zde červenou nití boje proti protektorátu, kolonialismu, po případě proti faktické závislosti na cizině, jež byla kladena za vinu „egyptské“ dynastie makedonského původu a tureckého jazyka. V druhém obrazném ideovém i faktickém bitevním šku vidíme také jasnější obrasy boje proti početné menšině moslemsko-turecké na Cypru a zatím mlhavě předobrysy protikladu arabsko-hebrejsko-kabylského v Maroku. Nakonec zbývá protiklad proti jistě evropské menšině či vrstvě všude, jenž je v celku každému zřejmý. Po stránce osobnosti vidíme kromě jiných postavu Šepilovovu, jehož částečně středoevropský původ hrál zřejmě ne nedůležitou roli při jmenování sovětským zahraničním ministrem. Linie nevážného zájmu o problémy asijské, již už v začátcích sovětské diplomacie razil záhadný vyslanec Karachan, nyní zcela oficiálně a veřejně vede sovětskou politiku.

Středoevropská emigrace a stejně i vypuzenci, hlavně německé národnosti, dlouho viděli svoje ústřední, případně hlavní problémy a cíle ve světle, případně v perspektivě ani ne celoevropské, nýbrž jen středoevropské, případně východoevropské. V linii této perspektivy byla vedena i celá propaganda emigrace ve světě, najmé na Západě. Není proto divu, že západní veřejnost dnes považuje naše (v širším smyslu) problémy za vyřešené, hlavně proto, že nejsou aktuální a že jsou považovány za neprosto odlišné od dnešních problémů uvedeného trojúhelníku, ne-li od problémů dalších východních států.

A piece jen vidíme po ztrátě a kritickém rozboru v uvedeném trojúhelníku zrání, ne-li dožívání stejného problému jako u nás a to problému národnostně smíšených států, případně skorostátních útvarů. Ti pak, kteří mají schopnost i cizímu mysliti reálně i do budoucnosti, vidí neupřimou možnost pokusu řešiti některé z těchto problémů „odsunem“. Kdo si vzpomene na problémy staré turecké říše, na přestěhování Čerkesů, jež svého času nachálo k tvorbě již našeho básníka Svatopluka Čecha,

na třenicích Kurdů s Armény a výměnu obyvatelstva mezi Tureckem a Řeckem těsně před a po I. svět. válce, nebude tyto perspektivy považovati za nevěcné. To tím spíše, jelikož sklon Ruska řešiti různé problémy přesídlováním a vysídlováním je velmi starý. Jdeme-li pak od uvedeného trojúhelníku dále na východ, povšimneme si podobných problémů v Sýrii, sev. Iranu, Kasmíru a pod.

Shrneme-li tyto skutečnosti a sklony soudobé politiky, dospějeme k názoru, že problémy národnostního státu a problémy vypuzení menšin nebyly řešením ve střední a východní Evropě zprůvozeny se světu, nýbrž že se jejich aktuálnost píchla, lze-li tak říci, jihovýchodním směrem.

Naše emigrace a různé skupiny vypuzených stojí před vážným rozhodnutím. Mají zůstat při staré perspektivě, jež ani mnohé jejich příslušníky neuspokojuje, a důsledkem toho i na starém, úzkém politickém kolbišti, jež se jeví usedlému obyvateli Západu namnoze velmi starou a málo přitažlivou sentimentální programovou melodií, anebo se obrátí k novým perspektivám? Nové perspektivy neznámají ani v nejmenším fantazii, diletantství či dobrodružnost. Vyžadují však především odvahu k

sobě samému, odvahu k věcnému opakování některých běženců a vypuzenců, odvahu říci i to, co není příjemné. Konkrétně řečeno, je třeba se s problémem národnostně nebo alespoň etnický smíšeného státu (či skorostátního útvaru) vypořádati ideově i konkrétně programově. Totéž je třeba učiniti i s problémem nuceného stěhování či vypuzení národnostních skupin, zvláště menšin. Učiníme-li to vážně a poctivě, můžeme postaviti východním národům a jejich mládě prudkému nacionalismu v jistém smyslu (nikoli doslovně) zrcadlo perspektivy možnosti velmi chmurné a nebezpečné, ne-li krvavé budoucnosti. Takový věcný a ideový i programatický odůvodněný obraz by nemusil působiti na tyto sebevědomé národy jako utrážlivé poučování bývalých spahů, zuřavů, kavasů a asakerů evropských koloniálních mocností. Naopak, mnozí na Východě by piece jen uvázili cenné, faktické poučení, plynoucí z chyb, přestřílek a přečehování sil nás všech, bez rozdílu jazyka a vyznání. Na druhé straně můžeme říci mnoho z toho, co bude už snad zitra aktuálním Západu.

Žili jsme ve vzpomínkách, spolčili a občanských společností, je nejenom málo, nýbrž i čím dále tím méně. Je třeba vnitřně se proboujati k světové perspektivě, také za cenu kritického doznání vlastních chyb!

Tomu říkají svoboda projevu

Pražská „Mladá fronta“ uveřejnila 9. 8. l. r. v rubrice „K otázkám dne“ článek O. Schwarze „Ideová jednotu, svoboda a boj názorů“, kterým předkládá svědectví, jak vypadá v komunistickém Československu svoboda projevu názoru ještě i dnes po „změně kursu“, po zavření stalinismu. Aby bylo jasno: komunisté se totiž horečnatě snaží přesvědčit exil a svobodný Západ, že „změnou kursu“ nastala v ČSR i svoboda hlásání a hájení vlastních názorů. Ve skutečnosti to však vypadá tak, že každý má právo neomezeně propagovat a chválit komunismus a opět jen komunismus. Všechny jiné názory, „zabrali“ všechny redakce, bez jejich svolení nesmí nikdo nic vytisknout — a tomu říkájí svoboda projevu. Pro informaci citujeme z uvedeného článku „Mladé fronty“:

„Nedávno jsme dostali do redakce malý háček. J. Sedláček z Rokycan nám v něm poslal svou brožuru, nazvanou „Třetí možnost“, v které se vyjadřuje k současnému uspořádání společnosti. Hlavní cílem k odstranění různých nedostatků našeho života vidí v obnovení kapitalismu, soukromého vlastnictví a konkurenčního boje v hospodářském životě. Snad by nestálo ani za to zabývat se v novinách podobnými „objevy“, kdyby šlo jen o ně. Avšak J. Sedláček se na nás zle rozkřikl, že jsme jeho „novatorským návrhům“ nedali plnou publicitu v Mladé frontě. Jednak nás hubuje, ale pak i omaluvá: „Vim, že byste to nesměli udělat, i kdybyste stokrát chtěli. Chci jen ukázat, jak je ta vaše svoboda i pro vás.“ A taková slova bez veřejné odpovědi už nechat nelze... Znamená

to však — píšeme-li v našich novinách v socialistickém duchu — že je vyloučen jakýkoliv boj názorů, že pro vše platí jen jedna šablona? ... Ideová jednotu nevykládá hledání, boj názorů, které všechny chtějí prospět společenskému pokroku, vybudování socialismu a komunismu. Nepřipouští však propagování názorů, které jsou v základním protikladu se společenským pokrokem a stouží jen k jeho potlačení. Mladá fronta je proto připravena poradit i pomoci každému, kdo v upřímné snaze o lepší život pracující v naší zemi přemýšlí o nejrůznějších aktuálních otázkách. Těm všem jsou stránky našich novin otevřeny. Avšak právě z těchto důvodů nejsou k dispozici k širokému propagování takových návrhů, jaké nám předkládá J. Sedláček.“

Co se stalo s J. Sedláčkem, to již „Mladá fronta“ neříká. Zda o své „Třetí možnosti“ nyní uvažuje na Pankráci či v Jáchymově.

SJEZD BÝV. MÍROVSKÝCH VĚZŇŮ

Ve dnech 8. a 9. t. m. uspořádali býv. političtí vězni z Mírova sjezd v Goppingen Německu, kterého se zúčastnilo na 800 obětí Stránského a Drtinovy zločinné justice. Byl to první sjezd polit. vězňů z komunistických vězení a koncentráků. Sjezd zorganizovali Ferd. Appel ze Svitav, Leo Barton z Mohelnice, Dipl. Ing. Dr. Bulanda z Brna, W. Herl z Brna a Dr. H. Klapper ze Sternberku.

Fr. Janík-Horák zaslal účastníkům sjezdu telegram: „K prvním sjezdu lidovým jménem českých spoluvězňů z Mírova a jménem redakce Bohemie nejserdečnější pozdravy.“

nesvobodě právě tak, jako sudet. Němci. I takové poručnickování, jež se Prusovi ještě může zdát jako státní nutná — a toto zaměření umožnilo teprve nář. socialismus v Německu —, pocituji sudet. Němci, stejně jak Češi, jako nesnesitelný tlak. Oba jsou ochotni zřít se nepopíratelných předností tuhé a pružné státní organizace, když ji bude ohrožena jejich individuální svoboda. Ani sudetskonoemcký ani český sedák nejsou vhodnými členy kolchozu. Totež platí o průmyslových dělnících: Znamení a prvotní, dokud mohou tvorit dobrovolně, sáhoteři, jakmile jsou donucováni.

Nemíním zde omlínovat západní a východní organizační formy. Jedno je však jisté. Všecká tvorba má jen tehdy smysl, slouží-li k zvýšení počtu štěstí svých tvůrců. A pocit štěstí není nouza, nýbrž výron po generaci starého kulturního citění.

Rakouský kulturní kruh nebyl rozbitím monarchie rozlozen. Působil i lidí tohoto prostoru nevědomě dále, bez ohledu na jejich národní příslušnost. Ještě stále dělá ton hudbu. Není důležité, co požíváme, nýbrž jak nám to chutná. A opět to není ohořelování, že nám česká kuchyně líká mnohem více, než saská, anglická nebo americká. Národy je možno v jejich základním zaměření přirovnat k lesákům: Jsou lovci, kteří mohou hodiny sedět na pokraji lesa, aniž by přišli k výstřelu, a při tom se cítí nevyzpytlé šťastni. Jsou však i takoví, kteří se cítí autem od odstřelů k odstřelu a počítají jen odstřelenou zvěř.

Je-li můj cit správný, tedy rovněž i pro český národ píchá v úvahu jen naše lni z uvedených tří možností. Pak je vhodné jen ještě poznamenat, že při snaze po dosažení společného cíle si potom všichni musíme zůstat věrni a při znovuvýstavbě musíme být vedeni heslem: Rovní mezi rovnými!

Zbývající otázky bude pak možno při oboustranně dobré vůli upravit pomocí občanského a trestního zákoníku, po zrušení zločinné amnestie, vyhlášené v ČSR dne 8. 5. 1946 zákonem č. 115 Sb.

Nepřehlédněte!

Předplatné „Bohemie“, jakož i dary na řísk. fond zasílejte již jen na naše nové konto č. 132407, Postscheckbank Köln. (Staré konto v Mnichově je rovněž ještě otevřeno.) Předplatné činí v Německu na 1 rok DM 6.84 včetně poštovného, mimo Německo DM 7.20, t. j. 2 dolary. Kdo má zájem o letecké zaslání, ať nám laskavě napíše, sdělíme mu výši leteckého příplatku, který na př. do USA a Kanady činí 2½ dolaru.

JEDNOU VĚTOU...

US kongresní výbor pro vyšetřování neamerické činnosti vydal knihu „Trial by Treason“, v níž je sbrut material o atom. špionáži a vlastizradě manželů Rosenbergových, kteří byli v USA popraveni, a o akci komunistů, aby bylo popravě zabráněno. * Předsednictvo Slov. nář. rady v zahrani. (SNRvZ) začne vydávat „Přehled slov. komunistického tisku“, rediguje Kr. Greiner. * V Mnichově je zahájen nový soudní proces proti býv. ncm. polnímu maršálu gen. Ferd. Schörnerovi, jemuž je kladeno za vinu, že 25. 3. 1945 dal bez řádného vojenského soudu rozkaz k zastřelení vojáka-řidiče náklad. auta, který se opil a svým vozem zatarasil silnici v týln fronty u Mor. Ostravy. * Jos. Josten a Ant. Vlach navštívili amer. vedoucího odbočky RFE v Hamburku, Ramsaye. * V Kanadě konaly společnou výroční konferenci kluby Dr. M. Horákové z Toronta, Dr. Ed. Beneše z Bulavay, J. Masaryka z Ottawy a Montrealu a P. Drtiny z Guelphu. * Casopis „Bulletin“ (v N. Yorku vydává skupina čs. soc. dem., jdoucí s Ferd. Peroutkou) napsal, že čs. soc. dem. z USA a Kanady se sjednotí; nato uspořádali čs. soc. dem. v N. Yorku protestní schůzi, na níž prohlásili, že se od polit. linie „Bulletinu“ distancují. * V Salzburku se konal slavnostní koncert Vídeňské filharmonie, který dirigoval Rafael Kubelik; koncert, na němž byla předvedena díla B. Martinů, Ant. Dvořáka a P. Čajkovského, měl neobyčejný úspěch. * J. Kostunovi, redaktoru RFE, se v Mnichově narodil syn. * „International Affairs“ z dubna t. r. (časopis „Royal Institute of International Affairs“) uveřejnil dokumenty o tom, že Lenin byl za I. svět. války agentem německého gen. štábu a že jako agent byl Němci rovněž převezen ze Švýcarska do Ruska v zaplombovaném vagóně. * Amer. týdeník „US News and World Report“ uveřejnil výňatek z knihy, kterou ve vězení napsal býv. japonský ministr zahrani. Togo (zemřel ve vězení r. 1950, kde byl jako válečný zločinec); v knize, která má být nyní vydána v N. Yorku, jsou býv. amer. prezident Roosevelt a stát taj. Hull obviněni, že za II. svět. války donutili Japonsko k vstupu do války. * Ad. Mokry měl v Londýně projev u příležitosti oslav K. Havlíčka-Borovského. * Petr Demetz (RFE) dosáhl na universitě v New Haven USA doktorátu fil. * V listopadu bude před Nejvyšším ncm. soudem v Karlsruhe zahájen proces s Otto Johnem, býv. pres. úřadu pro ochranu ústavy, který před 2 roky uprchl do Vých. Německa a po roce se opět vrátil; John je obžalován ze zemězrady. * Komunističtí agenti v Záp. Německu rozesílají na různé adresy falešné vojenské povolovací rozkazy, opatřené razítky a podpisy a doplněné provokacími vysvětlivkami, čímž má být vyvolán zmatek a nelibost u obyvatelstva. * Po mnohaletém jednání přišlo k dohodě o sjednocení dvou vrcholných svazů vyhnaných Němců a to „Svazu Landsmannschaft“ (VdL) a „Svazu vyhnaných Němců“ (BvD). * V Landshutě Německo zemřela 28 letá Jiřina Bastová. * Mr. Hotek, který jel na motocyklu do Mnichova k US emigrantským komisím, byl sražen na silnici jiným motocyklistou a utrpěl vážné zranění. * Ve dnech 28., 29. a 30. září t. r. koná se v Lisle USA unionistický sjezd, jaké se dříve konaly na památném Velehradě. * V Peru byla vydána kniha II. písní, jejíž autorem je skladatel Ed. Ingris, jenž se nedávno zúčastnil dobrodružné plavby na voru „La Cantata“. * Prof. V. Hlavatý, který byl v červenci t. r. stížen srdečním záchvatem, se již opět zotavuje. * Kazatel J. K. Zeman odecestoval z USA do Švýcarska, kde bude studovat v baptistickém semináři. * „Der Aktuelle Osten“ vydal v Bonně brožuru „Komunismus in der Krise“ od D. Alexandrowa. * Západoněmecký list „Westfälische Nachrichten“ otiskl 8. 9. t. r. zajímavou kritickou úvahu o marxismu „Mylne učení Východu“ od Jar. J. Nováka. * Dne 1. 10. t. r. bude propuštěn z vězení ve Spandau 64 letý býv. velkodominál Karl Dönitz, jenž byl po Hitlerově smrti posledním šéfem říšské vlády; v r. 1946 byl v Norimberku odsouzen k 10 letům vězení. * Slovenští katolíci v Americe rozesílají vedoucím osobnostem Západu memorandum o postavení katol. Církve na Slovensku. * Informační služba Nář. rady amer. ve Washingtoně vede sl. Vlasta Vázová, dcera známého cestovatele Vráze. * Kpt. K. Čerový, velitel čl. „kompanie“ v Nahlbollenbachu/Německo, má emigrovat do USA; proslycha se však, že svou emigraci chce odložit, aby jeho místo neobsadil por. Leop. Lukašik. * Maďarský exilní žurnalista I. Jákli začal v Kolíně/R. vydávat „Donau Presse“. * Ing. Boh. Svoboda přezval v Landshutě/Německo vedení YMCA/YWCA. * V Landshutě těžce onemocněl Václav Zuzánek. * Uprchlíky tábor v Landshutě se definitivně likviduje; nemocní osazení jsou přesídlováni do sanatorií a přestěhováni do starobinců. * Rud. Storch z Londýna uveřejnil v „Der Sudetendeutsche“ (8. 9. 1956) článek „Boj o rozhlasy“, v němž se staví do role advokáta RFE. * F. J. Tománek, uprchlíkem známý z Ludwigshurgu, který je dnes farářem v Lankin v Sev. Dakotě/USA, vydal k zlatému jubileu chrámu sv. Josefa v Lankin zlatistní almanach, na jehož titulní straně je velká fotografie budovatele lankinského chrámu, Msgr. Václava F. Mikoláška. * Rada sudetskonoemck. časopisů a vedoucích osobností obdržela zřádaný dopis Dr. Lodgmana, v němž je uvedeno, že Dr. Lodgman zjistil, že blahořečnív dopis kardinála Smolmanna (Dr. Lodgmanovi) byl skutečně objednan jeho (Lodgmanovými) spolupracovníky, což ho tak zklamalo, že při nejbližší příležitosti podá demisi na své vůli místo a odejde do ústraní; dopisy byly psány na dokonale falšovaném dopisním papíře Dr. Lodgmana a opatřeny fobit falšovaným podpisem: „Sudetendeutsche Zeitung“ z 15. 9. t. r. k této akci napsal, že se jedná o akci českých komunistů, kteří chtějí vnést zmatek do sudetských řad a že Dr. Lodgman se vůbec neobírá myšlenkou odejít do ústraní. * Dne 1. října t. r. převzme místo předs. amer. „Výboru svob. Evropy“ po W. H. Shepardonovi gen. W. D. Crittenderger. * Mezi krajany v USA a Kanadě je konána

(pokračování na str. 4.)

Znovuvýstavbou k cíli

ING. WILLY WEBER

Poznámka red.: Jelikož v exilu byla v poslední době silně rozvířena otázka řešení česko-sudetkonemck. problému, níže otiskujeme velmi zajímavý příspěvek v toto téma od Ing. W. Webera, předsedu Sudetskonoemckého pracovního společenství v Rakousku:

Nejsvětější právo každého národa je právo na dědičnou vlast. Lidé žijí v přítomnosti a budují pro budoucnost, jsouc však zakotvení v minulosti. Vědomí, že jste článkem v řetězu, tradiční spojení s dědictvím otců, jak duchovním tak materiálním, dává pevnost, směr a pocit bezpečnosti. Všechny národy mají své národní písně, propůjčující výraz tomuto pocitu. Laska k vlasti proto není sentimentálním blouzněním, nýbrž výrazem zdravého národního instinktu. Jednotlivci — jistě ne ti nejhodnotnější — mohou holdovati zásadě: „Ubi bene, ibi patria“, nikdy se k ní však nepřihlásí větší národa. Tak neofestelně lpi i sudet. Němci na svoji vlasti a vždy na ní budou lpět.

Je již Bohem dáno, že český a německý národ jsou a provždy zůstanou sousedy. Na této skutečnosti nemohou ničeho změnit ani vyhnaní sudet. Němců. Asi tři čtvrtiny hranice českého prostoru jsou i dnes hranice německé. Proto musí být řešena otázka sousedského soužití. Vyhnaní sudet. Němců jistě nepřispělo k řešení tohoto životně důležitého problému, nýbrž jen zrušilo mnoho dobrých sousedských vztahů. Má-li být nalezeno řešení, spravedlivé pro obě části, vyžádá si to obětavé práce nejlepších mužů obou národů.

Přijmeme-li se upřímně vyrovnání, pak nesmíme začínat vzájemným předkládáním úctů. Je jisté těžké po tom všem, co leží za námi, začít znovu bez záujatosti. Ale možná půjdeme lepe k cíli, když si jednou uvědomíme, že oba národy byly jen pouhými sedláky ve hře velkých. Hozky otevřeně prohlásil ministr Attlee 3. října 1938, tedy krátce po Mnichovu, v anglické dolní sněmovně: „Říkám vám, že otázka sudet. Němců byla pouhým jen jako šachová figurka v politické hře.“ Ani vyhnaní sudet. Němců nebylo spontánním dílem nisty českého národa, jak to s oblibou líčí propaganda mocností. Co se stalo na sudetskonoemck. straně, co by ospravedlnilo takovou mstivost českého národa? I zde se jednalo o chytře vypočítaný plán velmocí. To potvrdil samotný Churchill svým prohlášením dne 5. 12. 1914, tedy dlouho před začátkem tragédie: „Přestělení milionů lidí z východu na západ nebo sever bude nutno provést současně s vyhnaním Němců, neboť se s ním počítá...“ Tim je jasné vymezena zodpovědnost velmocí a z ní plynoucí povinnost nápravy.

Dále bychom se měli zamyslet nad otázkou, kde vlastně kořeny rivalita mezi Čechy a sudet. Němci? Je skutečně pravda, že oba národy vzájemně usilovaly o nadvládu? Možná, že v obou táborech byli šovinisté, kteří chovali takové myšlenky, avšak je jisté, že oba národy ve svých cílech byly naprosto vzdáleny podobných snah. Pravda je ta, že oba národy se bály o svůj osídlený prostor, bály se přesuny obyvatelstva ztratit na území, což při velkém zalidnění v sobě chová národnostní nebezpečí. Nebylo příliš těžké obrátit agitiaci tento strach vystupňovat na obou stranách až k psych. pak z obav nčinit výběr a nusto rozzumu hlásat nepřítelství. I zde měla vysoká politika prsty ve hře. Prof. Pagodun napsal v ruském časopise „Vestnik Evropy“ (leden 1909): „Neoslavismus je již svou holou jsoucností ohrožením rakouského němečtí.“

Z této úvahy lze vyvoditi dvě poučení. Znovu-uspořádání česko-moravsko-slezského prostoru předpokládá:

1) Jasně hraniční rozdělení mezi oběma národy.

2) Vyloučení všech imperialistických vlivů na tento prostor (neutralitu).

Velkoprostorové hospodářství dnešní doby znemožňuje malé státy. Spravedlnost vyžaduje mysliti nejen na své vlastní existenci možnosti, nýbrž i na existenci možnosti svých sousedů. Národ a sídliště Čechů, stejně jakož i sudet. Němců, jsou příliš malé, než aby umělyly soběstačné hospodářství. Zcela lhostejno, jak má být český a německý prostor státně organizován. Vždy je to možné jen v nejužším přímknutí se k většímu hospodářskému celku. V tomto směru jsou myslitelné tři možnosti:

a) Připojení na západ (Německo).
b) Připojení na východ (Rusko).
c) Připojení, respektive vytvoření federace rovnoprávných států ve střední Evropě (Rakousko).

Rozhodnutí nemůže být určováno podle národnostního hlediska. Silnější než národnostní spojení je světově-názorové zaměření. To potvrzuji tyto skutečnosti: Český národ se v celých svých dějinách necítil být tak nešťasten a národnostně ohrožen — dokonce ani v době protektorátu —, jako dnes, kdy byly splněny jeho panslavistické sny. Není možno skočiti přes vlastní stín. Český národ nemůže žít v

Nahradit plané fráze prací

Naším úkolem je zahraniční akce

„Bojím se o osud své vlasti, vzpomenu-li, že Bůh je spravedlivý a že jeho spravedlnost nemůže spát věčně.“ Není náhodou, že tohoto Jeffersonova výroku, proneseného v době, kdy vedl zápas proti otroctví ve Virginii, používáme jako úvodního citátu k dnešnímu článku.

Za celých osm let se exil nezmožil ani na to, aby si jasně řekl, co chce. Jestliže osm let exilu nestačilo ani k tomu, aby se shodl — nebo aby o tom jako celek alespoň jedenkrát vážně mluvil — jakého cíle chce vůbec dosáhnout, pak je to stav více než povážlivý. A při tom se velkobyhly mluví o zahraniční akci, která osvobodí národ. Ve skutečnosti je to akce, která až dodnes vystavěla nahrazovatí prac, program a ideový cíl několicími jalovými frázemi o Masarykovi, demokracii a svobodě. Frázemi, kterými mává dnes ve světě už kdekdokdo. Nejvíce pak komunisté. A v praxi tato zahraniční akce byla popřením všech těch vznesených ideálů, pro něž doma zmirají nejlepší synové národa.

Převážná většina těch, kteří se hned po přechodu hranic považovali být nadřazení nad lidové uprchlíky, odcházeli do exilu nikoli osvobodit, nýbrž urvat a uhájit nějakou tu funkci. Odcházení jako rotnistů a již na hranicích si v duchu přisílali generálské lampasy. Odcházení jako pisáři z podatelny a celé noci nemohli v regensburském láboře usnout přemýšlením, které ministerské křeslo obsadí. V Mnichově-Pasingu působil jistý „major“, který z domu odcházel jako desátník, a ten svým mnichovským snoubenkám z vázno a starostlivou tvář ukazoval řadu reprodukcí Hradčan s dovětkem, že tam bude již v dohledné době sídlit a že ona tedy může být první dámou republiky. Onen muž nebyl vědomým podvodníkem proto, že říkal, že bude prezidentem — on tomu totiž věřil. Podvodníkem byl proto, že využíval důvěřivých žen pod slibem manželství, zatím co na něj doma čekala utrápená manželka, kterou tam lehkomyšlně zanechal a která se musí již roky těžce probíjet, aby uživila sebe a opuštěné děti. Poměry v Radě, kde je „zaručených“ ztřeštěných prezidentů celě hejno, jsou obecně známy. Stejně tak i poměry v RFE, kde z náhodně sehnáných lidí bez kvalifikace se přes noc stal Olymp českého umění.

Bouří se jim nitro, ale mlčí

Funkce a dobré bydlo, to je až dodnes programovým heslem a ideovou náplní této společnosti. Zde se však přímo vnučuje otázka, jak se mohlo stát, že tyto lidi měli možnost vytvořit v exilu ovzduší dusné až k žalnutí?

Budme zcela otevření. V první řadě je to vina slušných lidí v exilu. Z velké části byli a jsou pohodlní a zbabělí, než aby se se vši rozhodností postavili proti teroru a nemravnosti býv. komunistických kolaborantů. Ve většině případů pak zavínají jejich mlčení znechuceností, když v exilu narážejí na každém kroku na špatnost. Bouří se jim sice nitro, když vidí, jak jsou nuceni uprchlíci bezcitně okrádani, terorizováni a demoneováni, jak jsou prodáváni do cizinecké legie, jak jsou ze slušných českých děvčat dělány prostitutky, začínající tím, že si musí svým tělem vykupit DP-kartu, a končící až u černošských kasáren. Bouří se jim nitro, ale — mlčí. Bouří se jim nitro, když vidí, jak diletantská a proto nezodpovědná propaganda je domů vysílána rozhlasem, bouří se jim nitro, když denně narážejí na ten alpský masiv pokrytectví, ale — mlčí.

Často se na příklad mluví o české pravici v exilu. Je zde nesporně značný počet lidí praviceové zaměřených a to lidí slušných i sčlnopných. Kde je však ta česká pravice jako činitel? Při nejlepší vůli nevidíme než řadu zatpřklých a vzájemně zneptřátených skupinek a jedinců, kteří ještě k tomu ke všemu — mlčí! Rovněž se často mluví o l. zv. středu. Jistě jsou zde v exilu lidé osobně slušní i schopní, kteří se hlásí k zásadě kompromisů. Čestný kompromis však předpokládá slušné lidi na obou stranách. Ale se zločinci se čestný kompromis piece uzavřít nedá! A proto l. zv. střed v exilu jako činitel neexistuje. Nemůže existovat. Ani ryba ani rak, to je v exilu činitel, který má již předem předurčenu funkci onuce.

Denně se můžeme přesvědčovat o pravdivosti tohoto poznatku. Vzpomeňme jen nedávných oslav K. Havlíčka-Borovského v Brixenu. Jako slavnostní řečník tam vystoupil Dr. Jar. Stránský. Ten Stránský, který je duchovním otcem zločinných retribučních dekretů, jímž byla křivě zmasiněna svoboda projevu a tisku. A co se stalo? Povstala slušná část exilu jako jeden muž a stázila Stránského s tribuny? Rozpoutala protestní akci, která by rozbouřila svobodný svět? Nestalo se zhola nic. Slušní lidé v exilu i toto plivnutí do tváře, i tuto provokaci, i tuto potupu přijali mlčky. A při tom se s oblibou označujeme za následovníky Havlíčkovy a za potomky husitů.

Vinu na současném stavu exilu nesou v druhé řadě různí činitelé Západu, kteří ve svých funkcích přicházejí a přicházejí do styku s exilem. Ať se již jedná o některé vedoucí úředníky býv. IRO, různých služeben či amer. Výboru svob. Evropy. Jelikož pro většinu z nich uprchlický problém byl otázkou jejich „jobu“ a jejich obchodních zájmů a tedy nikoli zásadního boje proti komunismu, byli jim vždy bližší ti exulanti, kteří hledali funkce a dobře bydlo — s nimiž mohli jít i koně krásti — než oni idealisté, kteří jim začali vyprávět o nezištném boji proti komunismu a v naivní víře je upozorňovali na krádeže a podvody v exilu. Dalším poznatkem, k němuž slušný uprchlík přišel velmi brzy po příchodu do exilu, bylo zjištění, že je zde mnohem ochotnější poskytovat sluch nízkým demoneantům a lidem, kteří

jsou ochotni fabrikovat jakékoli žádané zprávy, než člověku čestnému. A že již vůbec není zájem hovořit s lidmi, kteří se nechtějí slát povolvými služebníky, zejména v otázkách politických. Tak jsme během let přišli k cennému poznání, že polit. exil, který hájí zájmy vlastního národa, jež jsou sice shodné se zájmy Západu, ale nemusí již být shodné se zájmy různých amer. kruhů, že tento polit. exil se slal mírně řečeno nepohodlným. V tom je rovněž jeden z důvodů, proč jsou přes všechny protesty slušné části našeho exilu amer. Výborem svob. Evropy podporováni a polit. protežování šmahem jen a jediné veřejší komunističtí kolaboranti. Věru, že není jedině akce protikomunistického exilu, která by byla tímto amer. výborem podpořena. Za těchto okolností není ovšem divu, že na náš list a náš pracovní kruh jsou činěny i s té strany (tedy nejen s komunistické) tak divoké nájezdy. Při tom je naší jedinou vinou, že jsme se nenechali ani koupit ani ukřičet ani zavčas ubít. Tato naše vina je však naší ctí!

Praha formovala náš exil, nikoli my zde v exilu

Ve výčtu činitelů, nesoucích vinu na současném stavu exilu, zaujima zvláštní místo komunistická Praha. Praha totiž formovala náš exil, nikoli my. Kdo do exilu odejde a kdo nikoli, o tom v klíčových případech rozhodovala Praha a nikoli exil. Kdyby Praha nechtěla, aby se Gottwaldův náměstek Zenkl dostal do exilu, pak by se sem zaroučeně nedostal. Stejně tak i Stránský, Ripka, Peroutka a řada jiných. Koho z vedoucích politiků Praha uhlídala chtěla, toho uhlídala, i když ho měla uvěznit nebo zavraždit. Konečně, vždyť je známo, že je řada osob, které do exilu odešly s Gottwaldovým souhlasem. Mezi ně patřili i Dr. Lev Sychrava a Vojta Beneš. Na které straně barikády zde v exilu oba stáli, je obecně známo.

Přesto přese všechno nesoou hlavní vinu na současném stavu exilu oni slušní, kteří se bojí promluvit nebo kteří se nechali odradit. Nic by nebylo pražským komunistům platno jejich formování exilu, nic by nebyly amer. protežovatelům veřejných komunistických kolaborantů platny jejich miliony dolarů, kdyby protikomunistický exil narovnal páteř. Kdyby odmítl službičkovat a kdyby všude a na každém kroku říkal, ba klíče otevřenou pravdu.

Pod vládou býkovce

Je nekonečně mnoho rozporů mezi pravdou, kterou již roky zoufale hájíme, a mezi tím, co za pravdu vydávají komunističtí kolaboranti v exilu. Při tom je příznačné, že v hlavním bodě zločinného znásilnění pravdy jdou ruku v ruce věrně s komunisty. Je to jejich tvrzení, že od května 1945 do února 1948 byly v ČSR humanitní demokracie a svoboda. Byla by to obsáhlá obžaloba, kdybychom měli vypsat všechny ty hrdelní zločiny — od loupeží až po vraždy a znásilňování žen, ano až po ubíjení nenarozených dětí v žvotelch těhotných žen — a vyčíst nepředstavitelný teror oněch tři let lidové demokracie. Pro ilustraci, co to byla tehdejší lid. demokracie, citujeme z protokolárního záznamu známého žurnalisty Michala Mareše o poměrech v Č. Kamenici v srpnu 1945 („Dnešek“ 27. 2. 1947): „Adolf Charous, jako samozvaný předseda nové mislní správní komise, respekt. nár. výboru v České Kamenici, zahájil zasedání tohoto sboru s býkovcem v ruce, a slovy: „Pánové, toto je naše nová lidová demokracie a touto budu zde vládnout!“ Tento slib doslovně plnil, a slaly se i případy, že občané, dožadující se vyřízení svých žádostí, byli Charousem zbili přímo v úředních místnostech nár. výboru.“ V protokolárního záznamu je dále uvedeno, že českokomeničtí občané podali řadu stížností kompetentním úřadům, včetně ministerstva spravedlnosti, min. vnitra a min. nár. obrany. Všechny stížnosti však byly ignorovány a teror jen ještě zvýšen. Tehdy byl ministrem spravedlnosti Dr. Jar. Stránský. — Michal Mareš, býv. komunist, který byl z komunismu vyláčen právě zvěrstvy pokvětnových dnů 1945, byl nakonec sám ubit v lid. demokratickém kriminále.

K tomu třeba jen ještě dodat, že všechny tyto hrdelní zločiny byly dne 8. 5. 1946 zákonem 115 Sb. prohlášeny za činy právně a tudíž beztrestné. Tento barbarský zákon měl by být vypálen do čela všem, kdo jej tehdy odhlásovali, tedy od Dr. Jar. Stránského až po nejoslednějšího poslance tehdejšího Nár. shromáždění, poněvadž nebylo jediného, který by hlasoval proti!

Však nedosti na tom. Komunističtí kolaboranti v exilu nejen že vydávají veřejně lež za pravdu a veřejně zločin za činnost, nýbrž mají v plánu i v osvobozené vlasti zavést lid. demokracii, tedy vládu býkovce.

Když chudáci hájí nezištné a obětavé určité svědectví třeba i proti celému světu, pak nelze o mravní hloubce onoho svědectví pochybovat. A rozhlédneme se kolem sebe. Sami chudáci, ti nejmužnější exulanti hájí naši společnou pravdu (mnohdy právě proto nejmužnější, že onu pravdu hájí). Jen se podívejme na řady členstva SČDF, které dne 28. září t. r. bez vší okazalosti vzpomíná 5. výročí svého založení a vyhlášení programu. Vesměs chudáci. A proto hrdinové. Neboť kdo se dovede pět let mlátit za poznanou pravdu, aniž by se nechal plákat nabízenými egyptskými hrnci, za něž je placováno „jen“ shíbení šije, tof hrdina! Ferd. Peroutka se snažil tuto skutečnost zlehčit tvrzením, že nejde o smyšlený, ale o skutečný boj s tyranem. Neboť kdo se dovede pět let mlátit za poznanou pravdu, aniž by se nechal plákat nabízenými egyptskými hrnci, za něž je placováno „jen“ shíbení šije, tof hrdina! Ferd. Peroutka se snažil tuto skutečnost zlehčit tvrzením, že nejde o smyšlený, ale o skutečný boj s tyranem. Neboť kdo se dovede pět let mlátit za poznanou pravdu, aniž by se nechal plákat nabízenými egyptskými hrnci, za něž je placováno „jen“ shíbení šije, tof hrdina! Ferd. Peroutka se snažil tuto skutečnost zlehčit tvrzením, že nejde o smyšlený, ale o skutečný boj s tyranem.

ného člověka je jasné, že by nevydržel ani 24 hodin v podniku, nad jehož vchodem jako by byl upevněn velký nápis od Viktora Dyka: „Chceš-li jist být svojím bydletem, hlej s podvazaným křídlem!“

Hodina návratu udeří až leprve lehdy, kdy se budeme moci domů navrátil se cti

Vzhledem k tomuto stavu exilu uvádí dnešní „uvolnění“ komunistického režimu doma značnou část exulantů ve zmatek. Co se týká Západočechů „amnestie“, neměla ohlasu z toho prostého důvodu, že její lest je až příliš průhledná. Neboť, co chtějí komunisté vyprávět o amnestii pro polit. exulanty, dokud tam vězni tisíce politických odpůrců? Vime však, že to není poslední tah Prahy proti exilu; dříve teprve jeden z prvních. Z toho důvodu je nutno si ujasnit dva základní principy našeho exulantství:

1) Proč jsme odešli? Do exilu jsme neprchali ani z nepřátelství k vlastní ani z nepřátelství k národu, naopak, z lásky k nim. Do exilu nás vyštvala jen nenávisť ke komunistickému režimu, k režimu teroru a bozpráví. Nejsme nepřáteli vlasti a národa, jak o nás lživě prohlašují komunisté před národem a světem, nýbrž jsme nepřáteli komunistického režimu.

2) Kdy udeří hodina návratu? Do exilu jsme uprchli, když ve vlastní nastaly podmínky, za nichž jsme děle nemohli setrvat. Hodina návratu nastane tedy až teprve lehdy, kdy se budeme moci domů navrátil se cti, a kdy budeme doma moci pokračovat v boji za svobodu a lepší národa. Až uhodí ta hodina, pak půjdeme domů, pak v exilu nezustaneme ani minutu déle. Pro exil však není hodinou návratu, když je nám návrat dovolován z komunistické milosti. Takový návrat znamená vzdání se všeho. To je návrat beze cti!

Z obou těchto základních principů musíme ovšem vyvodit nutné důsledky i v našem denním exilním boji. Musíme provádět skutečně naši českou zahraniční akci. Českou zahraniční akci ovšem není službičkování cizím zájmům za hranicemi. Jaká je to česká akce, v níž rozhodují až do posledního odstínu lidé, kteří naši vlast nikdy ani neviděli a pro které znamená jen obchodní objekt? Česká akce znamená nepřestávající a nečinné se bezvůlné a ustrašené, až co určí či povolí nějaký amer. poradce RFE. Jde přece o českou budoucnost!

Stanovený úkol není tak těžko splnitelný. Je to jen otázkou rozumu a dobré vůle a samozřejmě i odvahy a vytrvalosti. K tomu není zapotřebí milionových dotací. Do začátku stačí ony skrovné prostředky, jež každá z protikomunistických a protikomunistických skupin v exilu má ke svému živofení. Sloučili se však tyto síly, vytvořily soubor tak kvalitní, že jej nebude možno oslyšet a že o něj svobodný svět projeví zájem již ve vlastním zájmu.

Opakujeme, že splnění stanoveného úkolu, t. j. sjednocení slušných lidí v exilu ke skutečné zahraniční akci, je v první řadě otázkou

Navrhují novou ústavu?

Sudetským tisk. služba „hvp“ přinesla 20. 9. t. r. zprávu z Chicaga o návrhu nové čl. ústavy, kterou — podle „hvp“ — vypracovali Dr. Jar. Stránský, Ferd. Peroutka a Julius Firt. V návrhu ústavy je prý řečeno, že ty kraje, které po návratu sudet. Němců budou osídleny ze 70% Němci, budou patřit ke „spolkové zemi sudetské“ s hlavními městem Libercem. Pražská centrální vláda má řídit armádu, justici a zemědělství, jakož i společnou zahrani. politiku spolkových zemí. Další zemské vlády mají být v Praze (pro Čechy a Moravu — mimo Sudety), v Bratislavě (pro Slovensko) a v Užhorodě (pro Podk. Ukrajinu). Spolkové země mají mít jinak naprostou autonomii.

To je tedy — podle „hvp“ — návrh Stránského, Peroutky a Firta na přísti uspořádání poměrů v naší vlasti, pokud se týká problému česko-slovensko-sudetskodeměckého. Jak známo, Dr. Jar. Stránský se v Holandsku sešel s mluvčím sudet. Němců, Dr. R. Lodgmanem, kde měl politický rozhovor a jednání. V Peroutkových „Čsl. novinách“ z července t. r. Stránský pak napsal, že odsun Němců byl špatný a že je za něj plně odpověden jako člen vlády, která jej prováděla.

To jsou zajímavé slovní obraty — od stěny ke stěně — jako když se na tarmaku koně kupují. Nás, Čechy, nepřekvapují. My přece známe Jaroslava Stránského: A je možno říci, že nás se ani netýkají, neboť Stránský náleží ke generaci věrejška, tedy ke generaci, která se řešení budoucího uspořádání v naší vlasti již určitě nedožije a proto do něj nebude mít ani co říci. Je jen litovatí ty sudet. Němce, kteří si od jednání se Stránským vůbec něco slíbují. Nehledě již na otázku mravní, pokud se týká jednání se Stránským.

Však nejsou všichni sudet. Němci raměni slepotou. Věnujme pozornost zajímavému článku Ing. Rud. Staffena „Košské kopyto Stránského prohlášení“, jež uveřejnil 22. 9. t. r. v „Der Sudetendeutsche“, Ing. Staffen, který náleží k vedoucímu sudetském. politikům, v článku vyjmenoval všechny ony zločinné Benešovy prezidentské dekrety, jež Stránský jako ministr spravedlnosti v r. 1945 podepsal, a dodává: „Na podkladě těchto dekretů, jež Stránský podepsal a jako ministr spravedlnosti provedl jejich ukrutný obsah, byl nejen utopen veškerý německý majetek a plody téměř tisícileté tvrdé práce, nýbrž statisíce Němců bylo utýráno k smrti, zastřeleno nebo umučeno hladem, z části i oběšeno, a ti, kteří to přežili, byli nejdsky vyhnaní. Stránský náleží podle 1. bodu

Jugendveranstaltungen.
Neu herausgegeben von:
Büro des Internationalen Sozialistischen Kampfbundes (ISK) in Wien
München veröffentlicht von:
Sonntag, 11. Oktober
Zentrale: 11, Rue de la République (Holländer) in Paris
Redaktion:
[. Proletarierseheksal in der W.]

Výše přinášíme faksimile z rubriky „Podniky mládeže“, uveřejněné ve „Volksstimme“ (Frankfurt M.) dne 29. 10. 1931. Pro informaci překládáme: „Dnes ve čtvrtek 26. října: Začíték kursu funkcionářů SAJ (Socialistické dělnické mládeže), byl tehdy předsedou této Socialistické dělnické mládeže v oblasti Velkého Frankfurtu a dnes je americkým tiskovým šéfem RFE v Mnichově. V jakém asi duchu bylo ono školení nesené, naznačuje „Provolání k Socialistické dělnické mládeži“, jež soudruh Ernst Langendorf uveřejnil ve „Volksstimme“ dne 13. 10. 1931, tedy pouhých 16 dnů před zahájením kursu. V svolání prohlásil m. j.: „Mladé soudruhy a soudruzi! ... každá rozvrtnická činnost v socialistické organizaci mládeže je zločinem. Nechceme, aby velké masy našich členů ... přešly do láhora indiferentního nebo našich trdních nepřátel ... Dělnická mládež je organizací proletářské mládeže a bojuje za socialistické cíle. Sem k nám! Rozvíjte vášně! Masový pachod našeho kupředu kráječního hnutí musí přelhušit každý hlas rozvratu. Kupředu vpřed! Freund-schaft! — Za ústřední předsednictvo Socialistické dělnické mládeže Velký Frankfurt A.“
Ernst Langendorf.“

rozumu a dobré vůle. Neznamená to zglajchšaltování názorů. Ani v nejmenším. Exil se však doposud dopouštěl té chyby, že se díval výhradně nazpět, místo kupředu. Zanechme hádek, zda se vrátit k r. 1938 či k jinému letopočtu. Zanechme snění a žijme ve skutečnosti.

V zásadě však musíme zůstat nesmlouvaví. Proto i v jednom necht je jasno: Chceme-li bojovat proti komunismu, pak se musíme ostře vyhranit. To znamená, že musíme bojovat — a to do všech důsledků — i proti duchu Košic. Nezapomínejme, že mužové Košic se nemění, jak dokazuje celá jejich minulost. Pro poučení si všimněme jen svědectví, jež o jednom z nich pronese Dr. Karel Peigler na veřejném shromáždění v Chicagu dne 18. září 1932: „V parlamentě plávil se za mnou Jaroslav Stránský. Benešův mluvčí ve sněmovně a nakladatel pornografické literatury, až to bylo skoro politickou sensací. Když jsem Benešovi a jeho klíče vytkl ty různé Boučkoviny, Stránský prohodil: A to my víme, že je to společnost vražů. A pak chtěl tvrdit, že prý Bouček provádí své zločiny na vlastní pěst. Jed bych na to vzal, že však od té doby náčelníku této společnosti vražů nejdnou podal ruku.“

Fr. Janík-Horák.

Wiesbadenské dohody (pozn. red. „Bohemia“: Wiesbadenskou dohodu podepsali 4. 8. 1950 s české strany gen. L. Prchala a VL Pekelský, a se strany sudet. Němců Dr. R. Lodgman a bonnsí poslanci Rich. Rottner a Hans Schlutz) k duchovním původcům a k výkonným orgánům spáchaných zločinů, od kterýchžto osob se má odloučit hodnota část českého národa. Jeho prohlášení podle toho neznamená nic jiného, než vědomé torpedování Wiesbadenské dohody. Když ohodnotíme a uznáme za partnera k jednání nebo rozhovoru nějakého Jaroslava Stránského, který jako tehdejší ministr spravedlnosti má po Ed. Benešovi největší vinu na zločinech, spáchaných na sudet. Němcích, pak jsou jedinou ranou všichni ostatní čeští vinníci, Ilrneckové a Kroupové, před celým světem rehabilitováni!

Hlas Ing. Staffena není ojedinělý. Ba je miněním velké většiny sudet. Němců. A Stránský si zatím myslí, že když prohlásí, že se za odsun cítí plně odpověden, že tím bude již všechno vyřízeno — a že se pojede dál, jako kdyby se ani nechumelilo, jak se lidové český říká.

— rd.

RAFAEL KUBELÍK ODMÍTÁ NAVSTÍVIT PRAHU

Pražský komunistický režim pozval prostřednictvím České filharmonie Rafaela Kubelíka, žijícího v exilu, aby se vrátil k umělecké činnosti do ČSR. K tomu bylo připojeno ujištění, že jeho volný návrat do Londýna je samozřejmý. Kubelík pražské pozvání rozhodně odmítl telegramem, zasláným České filharmonii: „Lituji, ale nemohu přijmout Vaše pozvání dirigovat v Praze, dokud bude nutno podobná pozvání provázet ujištěním, že můj volný návrat do Londýna je samozřejmý. Až pražská vláda toto normální občanské právo přizná každému Čechoslovákovi a až syndikát výkonných umělců a syndikát skladatelů zveřejní svůj dosavadní postoj ke svobodě uměleckého projevu, ve kteréhožto vývoji upřímně doufám, přijdu rád a není nic, na co bych se těšil víc, než na shledání s Vámi, drazí přátelé. Srdce Vás pozdravuje Rafael Kubelík.“ — K odmítnutí pak ještě dodal: „Copak to není samozřejmé, že každý slušný Čechoslovák má právo jezdit svobodně po světě, jak tomu bývalo vždy v minulosti? Copak někdo sliboval Smetanovi, Dvořákovi nebo měmu tátovi a Destinové, že se směji vrátit domů? To má být výhoda jen pro několik vyvolených? K těm nechci patřit!“

Smutná je bilance tohoto podzimu

„Každé ráno, když vstávám, podívám se na obrázek mezi okny, na tvář soudruha Stalina. Na jeho jasné oko, které vidí do zítřku. Na jeho čelo, pod kterým se ty zítřky rodí.“ — Jan Drda, „Krásná Tortíza“.

„Vyhánění sudetských Němců byl nesmysl... Není hanbou doznat své omyly; hanbou je setrvalost v nich.“ — Jaroslav Stránský v „Československých novinách“.

Oba citáty, které uvádějí tento článek, mají přes svou zdánlivou nesouvislost jedno společné: ukazují, s jakou trestuhodnou lehkomyšlností, s jakou komediálně-trivialností, s jakou zločinnou bezohledností v zájmu komunistického i kolaborantského zacházelo s lidem. Máme na mysli skutečný lid, to jest příslušníky národa, kteří denně jdou za svou prací, večer se vrátí unavení, mají jakž takž čas přelousknout své noviny nebo zapnout radio a za něž mluví zástupcové samozvaní: Jan Drda a Dr. Jaroslav Stránský.

Drda ve své naposled vydané literární práci se ještě pláží před Stalinem jasným Slunéčkem, o němž za několik měsíců nato prohlásil sovětský, zajiště informovaný muž, že Stalin byl jedním z největších zločinců všech věků. Nikdo by si nebyl u nás pomyslel, že se najdou mezi českými spisovateli plazi dluhu Drdova. Jeden z románů tohoto muze má titul „Putování Jana Sedmilháře“. Hle: Sedmilhář Drda! Hle, Mentosaurus totalitensis!

Druhý hrůza našeho příběhu by mohl být autorem „Komédie plné omylů“, kdyby ji dávno dřív nebyl napsal jistý pán jménem Shakespeare. Zdá se nám však, že v tomto případě jde spíš o Tragedii plnou omylů. Dne 14. ledna 1919 vystupuje na tribunu pražského parlamentu pan Dr. Stránský a hájí komunistu Aloise Muna, kterého legionáři obviňují z četných zločinů. Přimlouvá se za amnestii pro něho. „Toto stanovisko“, pravi pan Dr. Stránský onoho památného dne, „mám-li je nějak odůvodnit, mně vyplývá prosle z toho, že se ocitám jako právník v rozpacích, když hledám způsob, jímž by bylo cokoliv z těchto věcí v Rusku tadý u nás posíleno. Kdyby dnes vláda rakouská chtěla stíhat Muna pro tyto věci, které se odehrály v Rusku, já se domnívám — poněvadž přirozeně by to nemohla udělati jinak než způsobem právně nemohla bezvadným — že by dost těžko způsob takový byl nalezen, poněvadž zatykač z Ruska není zatykačem zde platným, deliktů proti vládě a vojsku, které nemělo tehdy ještě území, to vše jsou věci dosti nejasné.“

V letech druhé světové války sedí pan Dr. Stránský v Londýně a jako plná čelečka pracuje na retribučních dekretech a vyhoštění sudetských Němců. Vrátil se do Prahy jako ministr spravedlnosti Fierlingovy vlády. Provádí retribuční dekrety i proti lidem zcela nevinným, sudet. Němci jsou zbaveni domovů, i když mnozí z nich uprchli před Hitlerem stejně jako před Stalinem.

Přisahal na tu ústavu i Zenkl, Stránský, Ripka, ale i Peroutka, Majer a snad i ten Bušek s Kralinou, stejně jako Čížek a Hora i mnoho ostatních. Své přísahy snad nejzávažněji brali čl. legionáři generálové, z nichž někteří jsou v exilu a ve věku vedoucích nář. frontovů. Všichni řekli, že chtějí bojovat za svobodu, ale jejich bilance za posledních 8 let exilu je stejně hubená, jako velezradná bilance z let 1945, 1946 a 1947. Jejich „boj“ se ze začátku soustřeďoval na rozbití poměru mezi Čechy a Slováky, aby nebylo možno v budoucnosti vytvořit žádnou jinou republiku, než takovou, kde by vláda jejich vlastní vůle nula zákona. Potichu vyhlásili boj čl. ústavě a jejím zaručeným občanským právům. Hledali východ ze smyčky zákonů, to nám je už dnes, myslím, všem jasné. Nejedná se jen o Peroutku, Kohákum, Buškum a Furtum ani o Lettichum a Zenklum, Stránskýum, Dieškum a Ripkum o občanské svobody a národní práva. Oni se prostě obnovení svobody bojí, i když své špatné svědomí přikrývají sloganem VERNÍ ZUSTANEME! Sloužili Stalinovi a tomu asi chtějí zůstat věni i teď. Zoufale se totiž snaží obnovit předimorovou nář. frontu a tím asi donutit komunisty, aby zapomněli na rok 1947 a aby orenli jejich zrada na ústavě republiky. Pro nás exil je to jen důkazem, že velezrada, jak na ni poukázala „Bohemia“, pokračuje dál.

Ripka bourá republiku zase vymyšleným federace nefederativní polské a čl. národnosti, protože obnovení zákonů, které porušoval, by ho postihlo víc, než akce samotná výboru v USA. Je dobře, že už můžeme vidět, co dělají a proč to dělají. Ze rozbižení republiky a proč ji rozbižejí.

BUMBÁLEK NECHCE MORALISOVAT

Zvykl jsem si v emigraci již na ledacos. Ale když jsem dostal do rukou správný „Hlas exilu“, vydáván za peníze amer. Výboru svob. Evropy, a čelil, že Zdeněk Bumbálek je členem jejich redakce (dokonce pro školské otázky),

Píše Sirius

jako Češi a seděli stejně jako Češi v exilu v Londýně.

Když to vše bylo provedeno, roku 1956 prohlásil pan Dr. Stránský: omyl, vše byl omyl! A dovozuje, že přiznat omyly je lepší, než v nich setrvalost. Přiznáním tohoto omylu domnívá se získávat legitimaci k politickému vedení.

Drda i Stránský jsou lidé téhož rození. Jejich nepřítelna touha po moci je vede k tomu, čím právě jsou: ke komediantství, jemuž by bylo možno se smát, kdyby nebylo provázáno tragedií celého národa.

A od národa domá žádá Václav Kopecký, aby věřil jemu a Drdovi, od národa v exilu žádá Ferdinand Peroutka, aby věřil jemu a Jaroslavu Stránskému. — Je ještě možno jiti dále?

Podle statistiky vrátilo se na různé amnestie států za „železnou oponou“ až do konce června 1956 celkem 5860 osob. — Otázku „je ještě možno jiti dále?“ si zodpovědělo těchto 5860 osob jednoznačně: nemožno! V tomto počtu je velké množství Čechů. Z tohoto počtu je velmi mnoho těch, kteří vyšli vskutku jen proto, že nemohli snést bolševickou diktaturu. Co je přimělo k návratu? Jistě, touha po vlasti je mohutným hnutím citovým. Každý z nich však věděl, že neopouští vlast svých představ, ale vlast spoutanou, vlast v okovech a ze skutečná vlast je jen v jeho srdci. Přece se vrací. Proč?

Victor Hugo byl v exilu dlouhých devatenáct let. Vrátil se v triumfu. Adam Mickiewicz byl v exilu téměř po celý život a v exilu zemřel ve chvíli, kdy chtěl vytvořit zahraniční polskou armádu. V exilu zemřel i Juliusz Slowacký a Zygmunt Krasinski. Jejich hroby najdete v Paříži na hřbitově Père Lachaise. Chateaubriand byl v exilu desítky let a žil v Londýně tak špatně, že z hladu spadl do Tenze a jen náhodou ho vylovili. Dante v exilu zemřel. Jak to, že tyto lidé vydrželi všechnu bídu exilu a že ji nesnesou lidé exilu po druhé svět. válce?

Nuže: tyto slavní exulanti měli víru a měli víru. Věděli, proč vyšli a věděli, že vrátit se znamená zradit sama sebe. Nemohli.

Návratci z naší doby vidí kolem sebe pokračování komedie. Lidé, kteří způsobili jejich neštěstí, napíši článek, ani se při tom v prsa nebíjí a domnívají se, že vše je tam zapomenuto a že už mají zase legitimaci pro politické vedení. Komunisti Drda sundá pouze jeden obrázek mezi okny a zavěsí jiný. Tím je věc pro něho vyřízena a domnívá se, že učinil vše, co mohl. A navrátilce z naší doby se ptá: stojí tyto lidi za to, že jsem opustil domov a vše, co jsem měl rád? Kam mne povedou tyto lidi? Je vidět nějaký jiný břeh, než břeh lži, podvodu a lži? A co se slane, až pan Stránský zaujme místo pana Drdy a pan Drda místo pana Stránského? — Nic se nestane. Neboť se ani nic nemůže stát. Chameleonci pouze

změní barvu. To je vše. A na toto méně barev má doplácet řadový uprchlík svým celým osudem? Pan Stránský měl své peníze v Londýně dřív, než se psal rok 1948. Soudruh Drda je má bůhvídkde, ale rozhodně nezapomněl ani na Anglii. Soudruh Nezval ji přece nedávno navštívil. Co kdyby...?

Uprchlík uzavírá bilanci. Sešel se s lucem tak zvaných pomocných organizací. Každá měla svou kartotéku. Vždy se našli „důvěryhodní“ funkcionáři, kteří kartotéku, někdy i s psacím strojem, na kterém byla psána, odnesli do Prahy. Uprchlík se ani nedověděl, co v kartotéce o něm stojí psáno. Věděl jen, že je tam mnoho pomluv a že se proti nim nemůže bránit, protože mu je nikdo nesdělil. Uprchlík poznal vládu kartotekomanie na svých zádech.

Domníval se, že ho chrání mezinárodní smlouvy. Byly mu vychváleny jako vzor spravedlnosti. Kdykoliv se na ně odvolal, pokřivení ramen a vidný úsměv nad jeho naivností byl mu odpovědí. Domníval se, že alespoň zápas o cestovní pas, který za komunistů nezvládl, nyní zvládne. Pas se mu stal symbolem svobody. Avšak zápas o pas, o zpětné visum, o vstupní visum, o průjezdní visum, o všechny druhy visal se mu zápasem, jemuž nebyl rostlý. Aby nemusil dostat nic z toho, co mu zaručovalo svobodu, byl označen v kartotéce černým nebo červeným nebo modrým bodem — podle toho. Nakonec ho označili za komunistického špióna. Když se ptal, kdo ho označil, nebyl dotčený označen již postižitelný, protože se už vrátil s kartotékou do Prahy. Vytvářel uprchlík se domníval, že se mu nyní otevírají dveře svobody. Neotevřely se. Našla se jiná záminka. Vždycky však vedla k tomu, že na sociální stupnici klesl zas o jeden stupeň. Pracovní povolení? Možnost uplatnění? V řadě států nic takového. V řadě států je to pouze hubda slov mezinárodní konvence. A uprchlík, zoufalý, zničený, zbavený toho nejceněnějšího, co měl — svých ideálů — se vrací do ujařmené vlasti. Když polský básník Jan Lechon zvěděl, že předseda polské zahraniční vlády Mackiewicz se vrátil, skočil z okna svého bytu v New Yorku a zabil se.

Ani tisíc vysíláček mnohonásobně silnějších než je Svobodná Evropa nestačí dnes namluvit lidem za „železnou oponou“, že přijde svoboda. Stačí navrátilci, aby pouhou svou skutečností uváděli celé národy do zoufalství nebo do kataplexie.

Přesto přese vše: není vše ztraceno! Přesto přese vše: exil neztratil svůj smysl! Čeho je třeba? Lidé nezatížených kolaborací, lidi jasně živých, kteří odhodí dnes v exilu stranické předsudky a najdou stejně nezatížené lidi u svobodných národů, kteří mají ideál svobody v srdcích svých. — Bude to velká práce. Chceme věřit, že podzimní mlhy zase zmizí. Chceme věřit, že dobrý člověk ještě žije.

A svým přátelům ve svobodných národech chceme říci jen jedno: probudte se! Probudte se vás! Nejste jen o nás, jde také o vás. Už se připozdívá!

srdce, když jste o košických kolaborantech napsali: „Nebyli to ani blázní, ani hrdinové, byli to docela obyčejní zločinci!“

J. N., Anglie.

REFORMA SPOLUŽITÍ ČECHŮ A SLOVÁKŮ

Na téma dnešního spolužití Čechů a Slováků ve vlastní jsem v exilu doposud nečetl tak hodnotný a objektivní článek, jako byla úvaha V. Pekelského v poslední „Bohemii“. To je alespoň skutečný obraz a nikoli jalové propagační fráze, jichž je člověk pomalu více než sy.

P. M., Rakousko.

ZA KARDINÁLEM GRIFFINEM

V pondělí 20. 8. t. r. zemřel zde anglický kardinál Bernard Griffin ve věku 57 let. Smrti tohoto církevního knížete odesel jeden z největších mužů dnešní doby, ba troufám si říci, že odesel největší muž, jakého dnes Británie měla. Rozvahou, vzděláním a moudrostí jeho osobnost zastihuje všechny současné politiky, myslíte a hodnostáře Británie, Churchille počínaje a anglickým Dr. Fischerem konče.

A. B., Anglie.

K ČESKO-NĚMECKÉ OTÁZCE

Jen jedna státní koncepce zaručuje v budoucnosti mír a prospěch na česko-moravsko-sudetském-slovenském území. Republika, rozdělená na 10—15 autonomních kantonů (žup, distriktů — jak se to nazývá, to je hostejnost). Avšak základem spoližení národních skupin by musla být zásada „Já pán — Ty pán“ —, ne pán a služebník, ale svobodný soused vedle svobodného souseda!

Čtenář, Německo.

CHCETE ZNÁT PŘEHLED NAŠEHO EXILU?

Vydavatelstvím „Bohemia“ byl vydán

(s vazek politické revue

SBORNÍK BOHEMIA

Ve Sborníku je zastoupeno 10 známých exilních autorů vynikajícími články. Mimo články původní jsou ve Sborníku otištěny i 4 nejzajímavější úvahy, jež byly uveřejněny v „Bohemii“ v r. 1955. Mezi původními články je i článek „Přehled našeho exilu“, v němž jsou uvedeny všechny exilní organizace a vyjmenování vedoucí funkcionáři, vydávané časopisy a politické zaměření každé z organizací. Cena DM 4.— (1.— US dolar). Objednávejte v redakci „Bohemia“.

SOUHLASÍTE-LI S NAŠÍ PRACÍ, SPOLUPRACUJTE S NAMI

Jednou větou . . .

(pokračování se str. 2.)

sbírka na stavbu nového českého katol. kostela v Chathamu, který vyhořel 6. 5. t. r. ♦ Amer. senát udělil právo pobytu v USA N. Chochlovovi, býv. agentu sovětské špiónáže. ♦ Míra Vaňková úspěšně vystoupila na lanočném večeru v Teatro delle Maschere v Římě. ♦ Zd. Nedela, člen sudetskonočmeckého Landsmannschaftu v Kempten Allgau a obhájce čl. odděl. RFE a tamní skupiny býv. komunistických kolaborantů, uveřejnil 12. 8. t. r. v „Suddeutsche Zeitung“ piipis čtenáře, v němž poněkud zmateně zaútočil proti nesocialistické části antikomunistického exilu, z Čechů jmenovitě proti V. Pekelskému a gen. Prchalovi; na Nedelův útok odpověděl bonnský poslanec Rich. Reitzner v „Suddeutsche Zeitung“ článkem, který zakončil větou: „Připis Zd. Nedelý náleží do komunistického Rudého Práva v Praze a ne do Suddeutsche Zeitung v Mnichově!“ ♦ Ve Florencii zemřel jeden z největších katolických spisovatelů Giovanni Papini ve věku 75 let. ♦ Do RFE v Mnichově byl přijat jako hlasatel Erik v. Buelow, který v prosinci 1955 uprchl po 5 letém věznění z CSR do Německa. ♦ Žurnalista a spisovatel K. Culen, dosavadní redaktor „Kanadského Slováka“, přesídlil z Kanady do USA. ♦ Sovětský gen. letectva Blagovešenský podnikl při anglickém leteckém dnu ve Farnboroughu zkušební let s angl. turbínovým letadlem „Hunter“, které sám řídil. ♦ Malíř M. Šašek vystavoval v Domě umění v Mnichově. ♦ Předs. odbočky Čs. nář. sdružení v Montreálu byl zvolen gen. V. Vlček. ♦ Německý tisk přinesl zprávu, že bylo rozhodnuto, že do západoněm. armády mohou být přijímáni i býv. vyšší důstojníci „Waffen-SS“. ♦ V londýnském obch. domě byla zatčena sovětská sportovkyně Nina Ponomarevová, že si vyhrála 5 bareů v ceně 18.— DM a šla s nimi od pultu, aniž je zaplatila; byla sice propuštěna na svobodu, ale když byla předvolána k soudu, nedostavila se a požádala o ochranu sovětské velvyslanectví; z případu vznikla diplomatická záplečka, neboť Moskva prohlásila, že se jedná o provokaci vůči SSSR, neboť Ponomarevová prý šla s barety k východu v domněnku, že se zboží platí až u východu, jako je tomu v sovětských obch. domech; na protest proti zatčení Ponomarevové odmítlo celé lehkooletické sovětské mužstvo, jehož byla členkou, v Anglii vystoupit při lehkooletických závodech a z Anglie okamžitě odecestovalo, čímž anglickým pořadatelům vznikla škoda 100.000.— DM. ♦ V. Nelhybl a H. Schubertová, oba z RFE v Mnichově, uzavřeli sňatek. ♦ Zpěvačky Jarmila Novotná a Eva Liková hostovaly v Městské operě v Cincinnati USA. ♦ Rolí Napoleona Bonaparte v novém filmu Paramountu „Vojna a mír“ hraje H. Lom, býv. herce Vinohradského divadla. ♦ Jožka Sládek se vrátil z LSCo („kompanii“) v Kaiserslautern opět do Mnichova; z LSCo se vrátil do Mnichova i Jar. Dvořáček. ♦ Při důlním neštěstí v Marcinelle v Belgii zahynuli i dva čeští horníci, Jan Dlabal a Karel Vyhna. ♦ Dr. Fr. Schwarzenberg byl přijat papežem Piem XII. v audienci. ♦ Beseda J. V. Frič v Chicagu vydala humanou knížku s žertovným nápisem „Petr. Zenkl“ — protikomunistický video“. ♦ Dr. E. Jamrich, který byl propuštěn z RFE v Mnichově, bude emigrovat do USA. ♦ Dr. Jaroslav Pecháček, zást. red. RFE v Mnichově, vyemigroval do USA, kde bude zaměstnán u RFE v N. Yorku, a jeho místo v Mnichově obsadí Osvald Kostrba. ♦ Dr. Lejková se „Sdružení čl. uprchlíků“ v Mnichově emigruje do USA. ♦ Z AFCE (American Fund) ve Stuttgartě (vedou Kocián a zást. Neukam) byli propuštěni Hradílek a Seník. ♦ Býv. argentinský diktátor Juan D. Peron, který žije v exilu, přesídlil i s 25 letou tanečnicí E. Martinezovou do Venezuely. ♦ Dr. Felix Mikula, který nastoupil v mnichovském RFE místo po P. Osuském (jako slovenský katol. duchovní) a který se v exilu smutně proslavil neobjektivní protiněmeckou propagandou, napsal v srpnu t. r. v „Demokratické exilu“ úvodník „Česko-slovenský poměr“, v němž oslavuje 12. výročí slovenského prokomunistického povstání a protestuje proti tomu, že „na tento památný den chce si robít exkluzivně právo německý režim“. ♦ Smutné pověsti gen. Dr. M. Ferjenčí byl v Chicagu vyznamenan amer. řádem „Legion of Honour“. ♦ V pěvecké soutěži Metropolitan opery v N. Yorku zvítězila mezi 300 účastnicemi sopranistka J. Volková. ♦ Dne 6. 9. t. r. zemřel v Mnichově na srdeční mrtvici Walter Hensel, nositel „Sudetskonočm. kulturní ceny 1956“. ♦ Dne 7. 10. t. r. bude v chrámě sv. Petra v Římě panujícím papežem Piem XII. vyhlášen za blahoslaveného papež Innocent XI., který byl papežem v r. 1676—1679. ♦ Brněnsí Němci (křajanský spolek „Brumna“) uspořádali v Regensburgu 3. sjezd, na němž předseda vládní řed. Dr. Ed. Novotný ze Stuttgartu prohlásil, že ze 35.000 účastníků pochodu smrti Brno-Pohořelice v r. 1945 bylo na cestě ubito 9.000, vesměs starců, žen a dětí. ♦ V angl. filmu „Anastazie“, v h. roli s Ingrid Bergmannovou, hraje i Jiří Pravda. ♦ Ad. Kamernický, red. „Výzvy legionářů“, uveřejnil v „Sudetendeutsche Zeitung“ z 25. 8. t. r. článek o M. Vaňkově, v němž píše m. j.: „Známe také Miloše Vaňka. Byl jedním z těch, kteří stáli u kolébky marxistického bloku v Praze a mají na svědomí zánik české soc. demokracie a její převedení k bolševismu.“ ♦ Podle zprávy UNO úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky budou uprchlické tábory v Německu zcela zlikvidovány, v září t. r. bylo jen v Mnichově přesídleno 120 uprchlických rodin z táborů do nových bytů. ♦ Dne 9. 9. t. r. zemřel v Clevelandu na srdeční mrtvici Dr. Fr. Hrušavský, předs. Slov. nář. rady v zahrani. ♦ Dipl. ing. Rud. Staffen, býv. tisk. šéfi „Sudeteskonočm. rady“, navrhl ustavení „svazu přátel sudet. Němců“. ♦ 77. Německého katol. sjezdu v Kolíně-R. se zúčastnilo na 600.000 osob. ♦ České ochotnické divadlo v Melbourne sešlo 1. 9. t. r. veseloheru K. S. Macháčka „Zeměhořiv“; režie pl. Zamrazilova, úprava F. Hruška; účinkovali St. Havlát, J. Mafáto, B. Pavlová, M. Jiráček, J. Gerlich, E. Winter a Blanka Drdová. ♦ Jos. Malinský vynalezl v Kanadě zvláštní přístroj na hledání

(pokračování na str. 6.)

Zrcadlo domova

Domov bez různých brýlí propagandy

Přede mnou leží svazek lesklých fotografií. Všude veselé, plné tváře, jásající zástupy, vítající Grotowohla, usměvavé maminky s plnými laškami poltravin, dýmající komíny obrovských továrních objektů, nádherná SKODA 440, náladový obrázek pražského zákoutí, čistá perspektiva Karlových Varů, spokojené obličejé dělníků nad novým výrobkem, mohutné turbíny připravené k vývozu, milá stájenka s dovádějícími dětmi na brněnském hřišti, atd. Uhládí, členatí, obrázky jsou z domova, z Československa. Všechny krásné nově s exportní značkou. Začíná se mi stahovat hrdlo, lrpky pocit jde mi od srdce, jak jinak může být člověku při kontinentalci s domovem, který každý z nás exulanti má přece tak rád. Snad i kus zavíští je v tom, že se tam doma komunistům vše tak pěkně daří. Ale daří se opravdu, není to jen pozlátka, není i v těch libivých fotografiích kus vypočítavé propagandy, která má přehlušit vše, co není takové, aby to mohlo být dobrým příkladem „socialistické vyspělosti“? Čtenáři, sud sám a přečti si následující několik úryvků z „jejich“ novin, které jsou ovšem jen pro domácí potřebu. Ony fotografie by tam asi neměly takového účinku, jako ta šedivá pravda, které se dočteme na př. v článku „Městečko na zlaté stezce“, PRÁCE ze 14. t. m.: „... Celé městečko (Horní Planá) si povídá o skupině bývalých vedoucích několika filiálék Jednoty v čele s proskribovaným obchodníkem Kitzkem, neboť banda prohospořadila na půl milionu Kčs a octla se po zásluze za mřížemi. Nebo vás na náměstí vezme za ruku vedoucí místního kina a vede vás do majestátního domu s barokisovaným renesančním průčelím Za průjezdem vás uvítá velká loubí, zapach a loučičky, pak se přijde na dvorek, kde je velká hromada odpadků a zatopený záchodek, do kterého nelze vkročit bez vysoké gumové obuvi, končící dvěma hromadami odpadků, v sousedství toho všeho je kuchyně restaurace s otevřenými okny...“

Jedna fotografie zobrazuje ukázněné řady statných vojáků, s přísným, odhodlaným pohledem. Noví lidé, lepší? Přesvědčte se sami na následujících řádcích. Jenom prosím odpusťte vulgárnost, nepsali jsme to my, redaktoři „Bohemie“, nýbrž jakýsi pan Wlawa v „Mladé Frontě“ z 1. 9. t. r. po nadpisem „Tak co, stará, jak to dě?“: „... Po příjezdu do příslušné stanice se ozvalo od vstupních dveří: „Tak dělej, ty vole!“ Jsem člověk vzrušení prostý, ale nedovedl jsem si představit, jak někdo chce do zaplněného trolejbusu naložit voľa. Otáčiv se, nespasití jsem ani kousek tohoto milého zvířete, ale — tři vojáky. Třetí z nich se motal na dolním stupátku tak dlouho, až mu zůstala jedna noha přivřená ve dveřích. Při jeho výkřiku, že tu jedou lidi, jsem se s konečnou platností přesvědčil, že nejde o voľa, ale o mladé lidi ve vojenské uniformě.

Když se ten třetí objevil na plošině, zjistil jsem, že je zarostlý asi tak do půl mých. Mohl jsem to snadno posoudit, protože měl košili u krku rozepnutou a uzel od kravaty jukal z výstřihu blůzy. I jinak to byl mladík velmi společenský, neboť ihned oslovil mladou studentku stojící blízko ním: „Tak co, stará, jak to dě?“ „Stará“ se nestačila ani začervenat, jen rozpačitě přestápla s nohy na nohu, čehož on opět využil k tomu, aby řekl svobodníkovi: „Ty vole, ty máš kulturu, nenecháš damu ani sednout.“ „Dáma“ překotně vystoupila. Vstávali ji do deště, který se mezitím znovu spustil. Asi přijde o ondulaci. Lide ve voze se usmívali. Řekl bych že soucitu. Komu soucít patřil, nevím.

Týž den večer. Shodou okolností sedím na lavičce a opět čekám na trolejbus. Přijíždí dlouhá kolona vojenských aut. Z prvního vozu vystoupil důstojník, který odešel do blízkých kasáren, a voják, který se posadil na druhém konci lavičky. Dlouhou dobu si štoural sádkou v uchu, posleze se ke mně naklonil a povídá: „Bráško, si zdejší, jaké je tu noční život?“ Překvapen vykoktal jsem ze sebe: „To záleží jak kdo. Máme tu čtyři kina a jedno divadlo.“ „No, já myslím bary noční, viš“, opáčil on a podíval se na mne unylným pohledem, při čemž mu poskakoval obrysek. „Bary, to tuď nemáme“, vyhlkl jsem ze sebe a přehl před „nočním životem“. „Člověk ráno nadává na romantiku a večer té romantika překvapí, ani nevíš jak“, říkám si. Nesmí se, zkrátka, chválit den před večerem.

V Českých Budějovicích lidí nemor velmi nakažlivá. Působí zlobně nejen na tělo, ale i na duši mladého člověka. Její diagnosa je prostá, jasná, zásadní — taneční parket „Metropol“. Někdo si na tuto nemoc nechce posvítit, proto je nad vchodem velmi slabá zářovka. Již v chodbě uvidíte mimo civilní spotřebitele i spousty vojáků. Rukou společnou si načesávají „emana“ nebo „pafáka“ (poule toho, kolik mají vlasů, nebo jak jsou založeni).

Když se „probjete“ do sálu, kde se semo tamě různě plouhají postavy, zjistíte, že tancem člověček, který se vám venku zdál docela urostlý, je vlastně velký chudák. Hl dník se mu propadá, zadní část těla se ztrácí do nekonečna vzad — aby dosáhl patřičného prohmátní partnerky při tanci. Mladici stížená podágra (vůbec neohýbají nohy v kolennu) ukládají svou hlavu při tanci buď nad levou lopatku, nebo pod levou klíční kost své tanečnice. Je-li to něco rychlohybné, celá společnost se prohnutí, nastává „rukatura“ těla, která začíná praskáním úsmá a končí nevyzpytatelným pohybem rhodidel. Něco jako „chtěl bych, ale nemohu“.

Znakem nenárodnosti a spokojenosti jsou špinavé, polité ubrusy a pivo. Po modní stránce se vojáci cítí zkráceni. Proto si zapínají bluzu na jeden knoflík, aby dohnali své civilní soupeře.

Postupem času, kdy vzrušení dostupuje vrcholu, slabší opadají. Buď proto, že pít pivo je na šestnáctileté „muže“ přece jen moc, nebo byli vytlačeni od svých tanečnic produktivnějšími. O mluce zde vedené raději pomlčím. Mnohému jsem nerozuměl. Učehnice esperanta a Ottův naučný slovník by zde neobstáli.

Uběhlo celopole a večer. Z „Metropolu“ poklusem vyrazili vojáci — vytrvalci, kteří mají smahu dorazit do kasáren v rámci působení propustky. Později odcházejí ostatní buď s „bedlí“ nebo bez „bedle“, ztrácejí se ve sporech světle pomlčených lamp a jen do ticha noci z dálek zaslechně:

„Ty vole, to bylo dneska zládo.“

Pěkné po mělo nám napsal pan jk (Kopecký) v „Literárních Novinách“ z 25. 8. t. r. o počitech prosté člozeka k socialistickému rázvosloví: „... Jímá mě vždy hrůza, když mám v knihkupectví požádat o publikaci „Státního nakladatelství krásné literatury, hudby a umění“, stručně řečeno SNKLHU! Kdybych měl s kým, dal bych si s chutí dostaveníčko na „Gottwaldově náhřezí“ nebo na Smichově „V lesičku“ — ale rád bych viděl člověka, který by svou vyvolenou pozval na „Nábřeží 1. československé ukrajinské brigády“! Padesát tisíc lidí bude hravě unisono skandovat SPARTAKEM-PO, ať ani tři nedokáží provolat totéž na adresu „Spartaku Praha Sokolovo“ nebo „Domu armády Posista Břevnov“, vsadme se! Snadno popularisoval „Purkyňovu společnost“ nebo třeba i „Klub Za starou Prahu“, ale popularisuje si „Společnost pro šíření vědeckých a politických znalostí“, když to solva jeden z deseti občanů dokáže bez pomůcek vyslovit — mám to ověřeno experimentálně. Rodiče posílali nás děti do Sokola nebo do DTJ. Mámi strach, abych teď nemusil říkat dcerce: „Jdi si, Ivanka, zavazít do „Československého svazu tělesné výchovy a sportu!“ Určitě by mi ta holka hubatá odpověděla: „Jejej, táto, radši ne

Divadelní sezona v novém kursu

Pro zajímavost uvádíme připravované premiéry pražských a brněnských divadel na rok 1956—57:

Pražské Národní divadlo, které přijalo dva nové dramaturgy Dr. Otakara Pencla a Karla Kruse: G. B. Shaw: „Sv. Jana“, Mrštík: „Máryša“, Tyl: „Brahomira“, L. Hellmannová: „Podzimní sad“, Shakespeare: „Romeo a Julia“, Gogol: „Revisor“, Čapek: „Bílá nemoc“, Jiho-slovian Držić: „Strýček Marci“, Hikmet: „Podivín“, Leontov: „Zlatý kočár“, II. Vrchlického a Fibichova trilogie: „Smír Tantalův“.

Armádní divadlo: Rostand: „Cyrano z Bergeracu“, Gorki: „Barbaři“, Stehlik: „Hej, pane kapelníku“, J. Procházka: „Svítlání nad vodami“, B. Němcová: „Babička“.

Realistické divadlo: Pavel Kohout: „Pohádka“, J. Spáčil a P. Pásek: „Já nejsem on“.

Smíchovská scéna: A. N. Ostrovsky: „Krasavec“, Gorki: „Levní hosté“, Shakespeare: „Macbeth“, Rais: „O ztraceném ševci“.

— my chceme jít se Zuzkou zrovna na volejbal...“

A na konec něco vážnějšího. Nechceme zapomenout, že život doma je stále plný různých tragédií, lidí všech společenských tříd a politického přesvědčení. Tedy i u kovaných komunistů, jak to líčí VI. Minář na rozhovoru býv. kamarádů, soudruha komunisty neuvězněného s komunistou uvězněným, v povídce „Svědění“, „Literární noviny“ z 1. 9. t. r.):

„... Meziobrodský je velmi pohnut. Vztáhne ruku, jakoby se chtěl dotknout zaslezených očí. Ruka se chvěje. I srdce se chvěje, chtělo by se rozdat, rozpustit.

„Tonku, bože můj, jak ti pomoci? Všecko udělám, všechno!“

Trestanec se ještě jednou zlostně vysmíká. Narovná se, uhybá očima: je mu stydno za slzy. Už je v něm pouze nepřátelství proti tomu druhému světu, proti jejich světu.

„Jdte pryč! Neznám vás!“ Hlas je hluboký, klidný. Jen kdesi u dna se ještě chvěje vzrušení.

Meziobrodský v rozpacích šite rozevirá oči. Vztážená ruka pomalu klesá. Co je? Co se stalo?

Ani trestanec není sám sebou spokojen. Zdá se mu, že se stává trochu theatricalní. Nač nějakou maškaradu?

„Jdi pryč! Znáš tě a nenávidím tě! Nenávidím vás všechny. Jsi podlý, všichni jste podlí!“

„Tonku,

„Jste podlí!“

To se tedy dočítáme v komunistickém tisku pro vnější potřebu, včetně problému uvězněných komunistů. Je to vše pravda? Zajistě! A dokonce tak silná, že ji není možno udržet již dále pod pokličkou. Musí ven, musí přesvědčovat o „novém kursu“, a je zajímavější, než ty lesklé, propagační, retušované fotografie, i když zamluže mnohé: hlavně osudy uvězněných komunistů. MTP.

Divadlo S. K. Neumann: Brecht: „Matka kuráž a její děti“, Stejnar: „Kádrový případ“, Tyl: „Fidlovačka“.

D 34: John Gay: „Zebrácká opera“, E. Burian: „Račto odpusti!“.

V ostatních pražských divadlech budou ještě následující premiéry: Shaw: „Čokoládový voják“, Lope de Vega: „Zázračný pramen madijský“, V. Neff: „Stokomna“, Howard Fast: „General Washington a čaroděj“, Annamarie Tilschová: „Mudrovous“.

Brněnské divadlo:

Janáčkovo divadlo: Shaw: „Ceasar a Kleopatra“, Janáček: „Věc Makropulos“, Rajceva: balet „Hajducká píseň“, Wagner: „Lohengrin“.

Mahenovo divadlo: Kuo Mo-ža: „Píseň o věrnosti a lásce“, Vojnovič: „Ekvinokce“, Goethe: „Faust“, Mahen: „Mezi dvěma bouřkami“, Nezval: „Atlantida“.

Divadlo bratří Mrštíků: Brecht: „Pan Puntila a jeho sluha Matti“, Molière: „Škola žen“, Hay: „Černý lán“, Sartre: „Bílá peklo“.

Z DOMOVA VE ZKRATCE

Komunistický tisk přinesl zprávu, že se plánuje stavba pražské podzemní dráhy. V Brně se stavi televizi vysílací stanice, jejíž stožár bude 319 m vysoký. V září t. r. konečně měla být dána do provozu druhá část hodonínské velkoelektrárny č. II. Termin byl již mnohokrát odsunut. Pro rozkrádání nář. majetku byli v Praze odsouzeni skladník O. Vrzal na 3 roky vězení, úř. Jiří Švarz 5 r., soukr. zaměstnanec Jan Slamečka 4 r., vedoucí skladů Střediska LN Jan Kubista 4 měsíce, úř. Boh. Vlček 1 rok. V Praze se ruší všechny soukromé ordinace lékařů a dentistů. Výjimečně budou ponechány jen lékařům-akademikům, vysokoškolským prof., státním docentům a laureátům stát. cen. V Praze-Podolí se stavi nová vodárna. V Brně je uspořádána 2. výstava čsl. strojírenství. Zlatim co čsl. komunističtí historiografové nebyli sto napsat „vyhovující“ dílo o dějinách CSR, objevil se v prodejních sovětské literatury první díl sovětských úřadovských „Dějín Československa“. V Chrudimské Transporta dodává do Brazílie lanovku, jejíž bude měřit 26.500 metrů. V Bratislavě na Kamzíku byla postavena televizní stanice: věž je vysoká 113 metrů. Státní úřad statistický začal vydávat čtrvrtletně „Statistické zprávy“. V Brně bylo obnoveno vysoké učení technické. V ČR bylo obnoveno nařízení, že na každé listovní zásilce do ciziny musí být uvedena adresa odesílatele, jinak je zásilka zabavena policií. Manžele Zátokovi uveřejnili v časopise „Čs. sport“ ostrou kritiku poměrů v čsl. tělovýchově. Vytýkali, že v tělovýchově dostali hlavní slovo lidé, které dříve ve sportu nikdo neviděl a že sport, výpravu do zahraničí vedl nikoli zkušený znalcí sportu, nýbrž špiclové policie. Na melbournské univerzitě bude umístěna „výstava o čsl. sportu“, uspořádána pražským režimem. Pro galerii nejvýznamnějších sportovců všech dob, které bude v době olympijských her umístěna v melbournské univerzitě, byla z Prahy zaslána 50 kg těžká bronzová busta Emila Zátoka. Prezidium Nejvyššího sovětu v Moskvě vydalo prohlášení, jímž se dosavadní Stalinova cena přejmenována na „Mezinár. Leninovu cenu za upevnění míru mezi národy“. Rovněž držitelé dosavadní Stalinyovy ceny (vydané 1950—55) dostanou nové diplomy a medaile s Leninovou hlavou. Vláda

Studentský kongres

Zásluhou záp. studentských organizací, které se jako pozorovatelé zúčastnily IV. světového kongresu Mezinárodního svazu studentstva — MSS —, pořádaného 26. 8. — 3. 9. t. r. v Praze, zůstává otázka studentů v CSR stále aktuální. Záp. delegace, členové Světového koordináčního sekretariátu — COSEC —, byly pozvány na kongres, aby „v rámci koexistence“ vyslechly návrhy MSS o nutnosti vytvoření jednotného studentského centra. Komunistický orientovaný MSS byl však nucen přijmout ostrou kritiku kom. systému z úst anglických, kanadských, holandských a brazilských delegátů, o omezení osobní svobody, o státním diktátu ve studentských záležitostech a o omezení studia pod aspektem třídního „původu“. Podkladem ke kritice byly známé události při demonstracích vystoupeních čsl. studentů na majáles v květnu t. r. Pražské pořadatele nejvíce rozčílila tvrzení kanadského a brazilského zástupce, že východoevropské země, včetně CSR, jsou koloniemi Sov. svazu. Zde pomohli komunistům zástupci arabských, indických a jiných asijských či afrických studentů, kteří velmi pohotově vysvětlovali svůj vlastní názor o kolonialismu. V tom se projevil paradox složení MSS, který pod předsednictvím J. Pelikána slučuje hlavně organizace komunistické a studenty, jejichž národy byly nebo jsou v boji proti kolonialismu. Otázka Suczu se nakonec stala přednější než otázka koordinace, která byla pak odložena na neurčito, hlavně když i čsl. delegát Z. Týmal odml účasti na mezinárodní konferenci COSEC s poznámkou: „nemůžeme sedět za jedním stolem s hrstkou zrádců naší republiky, kteří se vydávají za reprezentanty čsl. studentů...“ Pevný postoj kanadských, anglických, brazilských a holandských zástupců, jako na př. Freemana a Tarnopolského, byl obdivuhodný, měnna však jakéhosi anglického delegáta Broocka, který svou kritiku proti poměrům v komunistických státech odvolal.

Kongres se usnesl na vydání „bílé knihy o kolonialismu“ a vydávání mezinárodního studentského časopisu, tedy obojí, co může prospět komunistickým snahám. Mimo to čsl. delegace navrhuje výměnu studentských skupin s Rakouskem, Francií a Anglií, ale v tom můžeme vidět více demagogie než dobrého úmyslu. Studentská otázka však zůstává pro pražský režim i nadále nepřijemným problémem.

ČESKÉ SRDCE PATŘÍ ZÁPADU

Přes veškeren teror, přes veškerou úsilí komunistů a jejich ochotných košických kolabhorantů orientovat kulturní život a citění občanského národa na kulturu Východu a jmenovitě SSSR, zůstal český člověk duchovně spjat se Západem. To byla donucena doznat i komunistická „Mladá fronta“ z 12. 9. t. r., když přinesla článek „Strhující mistrovství a skvělý úspěch“, v jehož úvodu napsala: „Těžko lze vypsat almosiériu přeplněné Smetanovy síně, ono ovzduší plné nesmírného napětí a očekávání, před zahájením věčného koncertu Bostonského symfonického orchestru (Boston Symphony Orchestra), který se na zpáteční cestě z SSSR zastavil k jedinému koncertu v Praze.“

NEZAPOMENTE, ŽE „HLAS DOMOVA“ JE KOMUNISTICKÝ ČASOPIS!

Nenechte se proto ovlivnit propagandou „Hlasu domova“, který je Vám poslán z Prahy a nenechte se zlákat k návratu do nesvobodné vlasti.

v těchto láberech prožilo 3 týdny školních prázdnin na 500 dělí z Norska, Francie, Finska, Dánska, Švédska a Holandska — samozřejmě děti t. zv. „protifašistických“ bojovníků. Čsl. diplomat, zástupce Dr. V. Černý byl v Bonnu přijat něm. ministrem dopravy Dr. Ing. Chr. Seebolmem. Černý jednal o úpravě čsl. lodní dopravy v Záp. Německu. Hotel Morava v Praze 12 převezmou opět Restaurace a jídelny. V Praze u Hybernů byla uspořádána výstava indického zboží. Podle komunistických zpráv navštívila letos CSR na 200 krajanů ze Západu. Prahu navštívil gen. taj. Baptisticke unie Vel. Británie E. A. Payne. V kavárně Ural v Praze na Poříčí je ruská restaurace, ve vinárně v Praze 2, Vodičkova 19 je budována čínská kuchyně a od 1. 12. t. r. má být Olympa Grill přebudován v typický francouzský restaurant. To pro oslňení nedůvěřivých cizinců. Koncetráky u dolů, vápenek, železárny atd. však zůstávají dále. Komunistický tisk zahájil stávkou kampaň proti Záp. Německu pro zákaz komunistické strany. Tato stávka propaganda se opírá o holé nesmysly a lži, jak dokazuje na př. „Mladá fronta“ z 21. 8. t. r., která v křiklavém článku „První míti v Záp. Německu“ napsala, že v Mnichově byl nastolen takový všeobecný teror, že „v neděli tam byl usmrcen střelbou z pistole jednoho policisty dva mladí muži, kteří se na vyzvání ihned nelegitimovali“. Každý, kdo žije v Záp. Německu či dokonce v Mnichově, musí se jen útrpně usmát nad tupostí komunistických propagandistů. Komunisté dělají bombastickou propagandu křikem, co všechno prý stád dává studentům, takže nezdůstředně pozorovatel by mohl získat dojem, že v CSR je státem umožněno studium každému zdarma. Pravda je však jiná. Podle samotné komunistické propagandy poskytuje stát stipendium jen opravdu noma-jetným studentům, totiž těm, jejichž rodiče nevydělávají přes 1.200 Kčs měsíčně a toto stipendium může dosahovat nejvýše částky 420 — Kčs měsíčně, což je při drahotě v CSR opravdu velmi málo. Při tom se nesmí přehlédnout, že stát přebírá od svých rukou všechny továrny, živnosti, selské statky atd.

Varujeme před návratem do rudé CSR!

